

Bożena Niebrzydowska

**Program nauczania języka niemieckiego
dla klas I-IV liceum ogólnokształcącego
i klas I-V technikum**

Etap edukacyjny: III

Zakres kształcenia: podstawowy

Podstawa programowa: III.2.0, III.2, III.1.P

ZMIANY W PODSTAWIE
PROGRAMOWEJ **2024**

Bożena Niebrzydowska – absolwentka filologii germańskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, nauczyciel dyplomowany języka niemieckiego w III Liceum Ogólnokształcącym w Łomży, ekspert w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, tłumacz języka niemieckiego. W latach 2012–2015 pracowała w projekcie „Budowa Banków Zadań” zorganizowanym przez CKE w Warszawie. Jest autorką książek: „Niemiecki dla średnio zaawansowanych”, „Repetytorium leksykalno-tematyczne A2-B1”, „Niemiecki samouczek”, współautorką książek „Klassische Fälle”, „Sein letzter Fall”, współautorką podręczników, m.in. serii podręczników „Komplett” oraz „Komplett plus”, a także autorką programów nauczania oraz materiałów pomocniczych dla uczniów i nauczycieli. Pracowała jako nauczyciel metodyki w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Łomży, wykładowca glottodydaktyki oraz lektor języka niemieckiego. Prowadziła liczne formy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli.

Spis treści

1. Charakterystyka programu	3
1.1. Informacje ogólne	3
1.2. Koncepcja programu	3
1.3. Nauczyciele	4
1.4. Uczniowie	4
1.5. Materiały dydaktyczne i wyposażenie sali lekcyjnej	5
2. Cele kształcenia	5
2.1. Cele ogólne	5
2.2. Szczegółowe cele kształcenia	8
2.3. Cele wychowawcze	12
3. Treści nauczania	13
3.1. Zakresy tematyczne	13
3.2. Struktury gramatyczne	.. 15
3.3. Funkcje i środki językowe	20
3.4. Treści interkulturowe	23
3.5. Przykładowa realizacja treści nauczania	23
4. Sposoby realizacji celów kształcenia	25
4.1. Techniki pracy nad elementami języka	25
4.2. Techniki nauczania podstawowych sprawności językowych	30
4.3. Metody aktywizujące	35
4.4. Przygotowanie ucznia do egzaminu maturalnego	36
4.5. Autonomia ucznia	38
4.5.1. Wdrażanie do samooceny	39
4.6. Sposób realizacji programu z uczniami potrzebującymi indywidualizacji	40
4.7. Przykładowe scenariusze lekcji na podstawie podręcznika <i>Komplett plus</i>	42
5. Standardy osiągnięć	47
6. Sposoby kontroli i oceny osiągnięć ucznia	49
6.1. Wymagania na poszczególne oceny	50
7. Ewaluacja	53
Bibliografia	66

1. Charakterystyka programu

1.1. Informacje ogólne

Przedmiot: język niemiecki

Typ szkoły: liceum ogólnokształcące, technikum

Etap edukacyjny: III

Zakres kształcenia: podstawowy

Treści nauczania zgodne są z założeniami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego i technikum (Dz. U. z 2024 r., poz. 1019) wynikającej z *Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.*

Uczniowie realizujący założenia programowe dla poziomu III.1.P osiągają poziom B1 (poziom B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi), uczniowie realizujący założenia dla poziomu III.2 osiągają poziom A2+, a uczniowie realizujący założenia dla poziomu III.2.0 osiągają poziom A2 według skali biegłości językowej zawartej w *Europejskim systemie opisu kształcenia językowego*.

Podręcznik *Komplett plus*, na którym opiera się niniejszy program, jest przeznaczony do pracy z uczniami rozpoczynającymi naukę języka niemieckiego w szkole ponadpodstawowej oraz uczniami kontynuującym naukę tego języka. Rozkłady materiału uwzględniają warianty podstawy programowej III.2.0, III.2 oraz III.1.P. Ogólne i szczegółowe cele kształcenia dla tych trzech wariantów są uwzględnione w programie.

1.2. Koncepcja programu

Niniejszy program bazuje na podejściu komunikacyjnym, które cechuje szeroko rozumiany eklektyzm. Nauczyciele mogą więc korzystać z istniejących osiągnięć dydaktyki, dostosowując je do możliwości grupy docelowej. Wykorzystywanie elementów różnych metod ma doprowadzić do opanowania umiejętności efektywnego porozumiewania się stosownie do danej sytuacji.

Program zakłada łagodną progresję. Gramatyka związana jest zawsze z komunikacją, nie jest celem samym w sobie. Bariery językowe są przełamywane przez liczne metody aktywizujące w postaci gier, zabaw i projektów. Program kładzie nacisk na potrzeby ucznia poprzez uwzględnienie języka młodzieżowego, informacji o strategiach uczenia się, ciekawych słuchowisk, ciekawostek dotyczących krajów niemieckiego obszaru językowego. Zróżnicowane zadania dają szansę uczniom zdolnym i uczniom, którym nauka języka obcego sprawia problemy.

Treści nauczania, niezbędne do osiągnięcia założonych celów, pojawiają się w proponowanym materiale w układzie spiralnym. Powrót do znanych treści daje zarówno możliwość powtórzenia wprowadzonego materiału, jak i poszerzenia zdobytych wcześniej umiejętności.

Sposoby realizacji założonych celów przedstawione w poszczególnych rozdziałach programu wspierają i podnoszą efektywność nauczania i uczenia się.

- Techniki pracy nad poszczególnymi sprawnościami i podsystemami języka (4.1.–4.2.) są źródłem pomysłów na atrakcyjną formę lekcji i urozmaicenie stosowanych ćwiczeń. Nauczyciele mogą przygotować dodatkowe karty pracy, korzystając z przedstawionych propozycji.
- Metody aktywizujące uczniów (4.3.) poszerzają listę stosowanych metod o takie, które w ciekawy sposób angażują ucznia do nabywania i utrwalania poszczególnych

umiejętności.

- Przygotowanie do egzaminu maturalnego (4.4.) jest integralną częścią procesu dydaktycznego i odbywa się już od pierwszych lekcji. Zadania w formacie egzaminacyjnym realizowane podczas bieżących lekcji systematycznie zaznajamiają ucznia z technikami egzaminacyjnymi. Struktury leksykalno-gramatyczne zastosowane w zadaniach i tekstach są dostosowane do realizowanej tematyki i stanu wiedzy uczniów.
- Wspieranie autonomii (4.5.) pomaga motywować ucznia, a zebrane propozycje samooceny (4.5.1.) zachęcają ucznia do samodzielności.
- Przykładowe scenariusze lekcji (4.6.) ilustrują sposoby zaplanowania lekcji z wykorzystaniem materiałów w podręczniku *Komplett plus 1*.
- Kryteria oceniania pomagają w przekazywaniu informacji zwrotnych (6.) na temat mocnych i słabych stron pracy ucznia oraz formułowaniu wniosków do dalszej pracy.

Podręcznikiem, który uwzględnia założenia prezentowanego programu jest seria *Komplett plus* wydana przez Klett Polska z o.o. Jest to podręcznik do nauki języka niemieckiego dla liceów ogólnokształcących i techników, realizujący wymagania podstawy programowej oraz przygotowujący do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym.

Program adresowany jest do nauczycieli, którym umożliwi przede wszystkim właściwe zaplanowanie procesu dydaktycznego, a także do uczniów, ich rodziców oraz dyrektorów szkół.

1.3. Nauczyciele

Kwalifikacje nauczycieli powinny być zgodne z wymaganiami określonymi przez MEN, natomiast cechy pożądane u osób pracujących w zawodzie nauczyciela to m.in. sprawiedliwość, życzliwość, wyrozumiałość, poczucie humoru, spokój i opanowanie, szeroka wiedza w różnych dziedzinach, kultura osobista i posiadanie autorytetu.

Od nauczyciela wymaga się również: jasnego formułowania celów lekcji, aktywizowania uczniów, wykorzystywania naturalnej ciekawości i indywidualnych predyspozycji oraz uzdolnień uczniów, preferowania nagrody, a nie kary (Pfeiffer: 2001, 118). Zgodnie z zapisami w *ESOKJ* (2003, 124-126) należy zaznaczyć, że nauczyciel powinien znać zasady testowania, oceny i ewaluacji. Zakłada się, że nauczyciel wykazuje się wiedzą socjokulturową, potrafi indywidualizować pracę z uczniami posiadającymi różne zdolności i możliwości. Od nauczycieli oczekuje się ponadto:

- postępowania zgodnie z odgórnymi zaleceniami i wytycznymi programowymi,
- precyzyjnego planowania, ale również elastycznego dostosowania się do potrzeb uczniów,
- określania jasnych reguł współpracy z uczniami,
- umiejętności monitorowania postępów uczniów,
- wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych,
- motywowania uczniów do nauki przez podkreślanie nawet ich drobnych sukcesów,
- przedsiębiorczości,
- kreatywności,
- gotowości do ciągłego doskonalenia warsztatu pracy.

1.4. Uczniowie

Odbiorcami niniejszego programu są nie tylko uczniowie, którzy zamierzają zdawać egzamin maturalny z języka niemieckiego, ale również ci, którzy wykorzystają język niemiecki w codziennej komunikacji na terenie kraju bądź za granicą. Pokażna grupa uczniów, która nie

deklaruje zdawania egzaminu maturalnego z języka niemieckiego, przykłada zbyt małą wagę do nauki tego języka. Motywację do nauki języka obcego determinują: przedmiot nauki, motywy indywidualne/nastawienia, grupa uczniów, rodzaj ćwiczeń, warunki nauczania, nauczyciel i materiały. Motywacja do nauki może być więc zmniejszona przez zastosowanie mało atrakcyjnych tekstów, ćwiczeń itd. Niniejszy program pomaga spełnić oczekiwania mało zmotywowanych uczniów, gdyż zakłada zastosowanie ćwiczeń, które mają zróżnicowany poziom trudności. Gramatyka nie jest głównym celem, ale związana jest z komunikacją. Język młodzieżowy, zabawy leksykalne, minipowieść kryminalna wychodzą naprzeciw potrzebom młodzieży, która wykazuje niewielkie zainteresowanie językiem niemieckim.

Zadaniem szkoły jest zapewnienie uczniom naukę w grupie, która liczy 10-15 osób.

1.5. Materiały dydaktyczne i wyposażenie sali lekcyjnej

Realizacja celów kształcenia, które zakłada niniejszy program, wiąże się ściśle z odpowiednim wyposażeniem sali lekcyjnej. Powinny się w niej znaleźć:

- tablica,
- markery, kreda,
- komputer z dostępem do internetu i rzutnikiem multimedialnym,
- sprzęt nagłaśniający,
- tablica do przypinania pomocy dydaktycznych,
- odtwarzacz płyt CD i DVD,
- słowniki jedno- i dwujęzyczne,
- mapy świata i krajów niemieckojęzycznych,
- plansze edukacyjne, które zawierają np. wybrane struktury leksykalno-gramatyczne,
- materiały ilustracyjne (plakaty, kartki pocztowe, zdjęcia),
- materiały autentyczne (np. czasopisma, książki, filmy),
- materiały biurowe (np. arkusze papieru, pisaki, nożyce, taśma klejąca, magnesy).

Warto zwrócić uwagę na odpowiednie ustawienie ławek. Pisanie klasówek, testów, egzaminów próbnych wymaga frontального ustawienia ławek.

O ile jest to możliwe, warto jest ustawić ławki w kształcie litery „U”, gdy na lekcji zaplanowane jest ćwiczenie umiejętności rozumienia tekstu ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego czy opis ilustracji. Uczniowie widzą nie tylko nauczyciela, ale również siebie nawzajem i są zachęceni do aktywnego udziału w zajęciach. Reagowanie na werbalne i pozawerbalne zachowania rozmówców na lekcji, która koncentruje się na mówieniu, ułatwi też ustawienie krzeseł w kręgu.

2. Cele kształcenia

2.1. Cele ogólne

Niniejszy program opiera się na *Podstawie programowej kształcenia ogólnego z dnia 30 stycznia 2018 r. ze zmianami w 2024 r.*, która wyznacza w pierwszej kolejności cele kształcenia ogólnego dotyczącego nauki w czteroletnim liceum i pięcioletnim technikum. Na III etapie edukacyjnym oczekiwane jest w myśl podstawy programowej nabywanie niżej wymienionych kompetencji. W nawiasie podano przykład odniesienia materiału z podręcznika do kompetencji.

- **Myślenie** – rozumiane jako złożony proces umysłowy, polegający na tworzeniu nowych reprezentacji za pomocą transformacji dostępnych informacji, obejmującej

interakcję wielu operacji umysłowych: wnioskowanie, abstrahowanie, rozumowanie, wyobrażanie sobie, sążenie, rozwiązywanie problemów, twórczość. Dzięki temu, że uczniowie szkoły ponadpodstawowej uczą się równocześnie różnych przedmiotów, możliwe jest rozwijanie następujących typów myślenia: analitycznego, syntetycznego, logicznego, komputacyjnego, przyczynowo-skutkowego, kreatywnego, abstrakcyjnego; zachowanie ciągłości kształcenia ogólnego rozwija zarówno myślenie percepcyjne, jak i myślenie pojęciowe. Synteza obu typów myślenia stanowi podstawę wszechstronnego rozwoju ucznia. (*Komplett plus 1*, zad. 4, s. 79: uczniowie piszą e-mail dotyczący swoich doświadczeń związanych z posiadaniem zwierzęcia).

- **Czytanie** – umiejętność łącząca zarówno rozumienie sensów, jak i znaczeń symbolicznych wypowiedzi; kluczowa umiejętność lingwistyczna i psychologiczna prowadząca do rozwoju osobowego, aktywnego uczestnictwa we wspólnocie, przekazywania doświadczeń między pokoleniami; (*Komplett 1 plus*, s. 87: uczniowie czytają powieść w odcinkach)
- **Umiejętność komunikowania się** w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie, to podstawowa umiejętność społeczna, której podstawą jest znajomość norm językowych oraz tworzenie podstaw porozumienia się w różnych sytuacjach komunikacyjnych; (*Komplett plus 1*, zad. 8a, s.97: uczniowie opowiadają w języku polskim dowcip, który został napisany w języku niemieckim)
- **Kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki**, w tym programowanie; (*Komplett 1 plus*, s. 43: uczniowie odszukują w internecie informacje na temat piłkarzy niemieckich, a następnie przygotowują prezentację komputerową lub plakat na ich temat).
- **Umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno--komunikacyjnymi**, w tym dbałość o poszanowanie praw autorskich i bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni; (*Komplett 1 plus*, s. 55: uczniowie mogą wykorzystać oficjalną stronę internetową lub fanpage w celu wyszukania informacji o znanych osobach).
- **Umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania, rzetelnego korzystania ze źródeł**; (*Komplett plus 1*, zad. 3, s. 35: uczniowie odszukują w internecie informacje o kraju niemieckiego obszaru językowego)
- **Nabywanie nawyków systematycznego uczenia się, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania**; (*Komplett plus 1*, s. 69: uczniowie mogą wykorzystać wskazówkę dotyczącą efektywnego sposobu zapamiętywania słownictwa).
- **Umiejętność współpracy w grupie i podejmowania działań indywidualnych** (*Komplett plus 1*, s. 63: projekt wymaga pracy w grupie czteroosobowej)

Według podstawy programowej, na której opiera się niniejszy program, jednym z najważniejszych zadań liceum ogólnokształcącego i technikum jest rozwijanie kompetencji językowej i kompetencji komunikacyjnej stanowiących kluczowe narzędzie poznawcze we wszystkich dyscyplinach wiedzy. Istotne w tym zakresie jest łączenie teorii i praktyki językowej. Bogacenie słownictwa, w tym poznawanie terminologii właściwej dla każdego z przedmiotów, służy rozwojowi intelektualnemu ucznia, a wspomaganie i dbałość o ten rozwój należy do obowiązków każdego nauczyciela.

Wymagania ogólne, adekwatnie do wariantu podstawy programowej, zostały w niej ujęte następująco:

Wariant III.2.0	Wariant III.2.	Wariant III.1.P
I Znajomość środków językowych		
Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.
II Rozumienie wypowiedzi		
Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka, a także wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
III Tworzenie wypowiedzi		
Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń samodzielnie tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne oraz proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
IV Reagowanie na wypowiedzi		
Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach oraz reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
V Przetwarzanie wypowiedzi		
Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Powyższa tabela pokazuje, że nie ma różnic w wymaganiach ogólnych dotyczących wariantów III.2.0 i III.2. Wariant III.1.P zakłada wyższe wymagania ogólne w stosunku do wariantów III.2.0 i III.2.

Warto podkreślić, że cele nauczania języka obcego na poziomie szkoły ponadpodstawowej nie ograniczają się tylko do przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego. Uczniowie powinni umieć porozumiewać się w zakresie zakresów tematycznych, które dotyczą życia codziennego, nawet jeśli nie deklarują zdawania egzaminu maturalnego z języka niemieckiego. Celem nauczania jest też dążenie do osiągnięcia przez uczniów kompetencji

komunikacyjnych z uwzględnieniem realiów krajów niemieckiego obszaru językowego. Efektywną komunikację zapewnia bowiem nie tylko opanowanie poszczególnych sprawności językowych, ale i wiedza o kulturze i realiach danego kraju.

2.2. Szczegółowe cele kształcenia

Szczegółowe cele kształcenia precyzyjniej obrazują, do czego powinna zmierzać edukacja języka obcego na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

III.2.0	III.2	III.1.P
I Znajomość środków językowych		
Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów: człowiek, miejsce zamieszkania, edukacja, praca, życie prywatne, żywienie, zakupy i usługi, podróżowanie i turystyka, kultura, sport, zdrowie, nauka i technika, świat przyrody.	Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów: człowiek, miejsce zamieszkania, edukacja, praca, życie prywatne, żywienie, zakupy i usługi, podróżowanie i turystyka, kultura, sport, zdrowie, nauka i technika, świat przyrody, życie społeczne.	Uczeń posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów człowiek, miejsce zamieszkania, edukacja, praca, życie prywatne, żywienie, zakupy i usługi, podróżowanie i turystyka, kultura, sport, zdrowie, nauka i technika, świat przyrody, państwo i społeczeństwo.
II Rozumienie wypowiedzi (słuchanie)		
Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka: 1. reaguje na polecenia; 2. określa główną myśl wypowiedzi; 3. określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi; 4. określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników) 5. znajduje w wypowiedzi określone informacje; 6. rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.	Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka: 1. reaguje na polecenia; 2. określa główną myśl wypowiedzi; 3. określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi; 4. określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników); 5. znajduje w wypowiedzi określone informacje; 6. rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.	Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, relacje, wywiady, dyskusje), wypowiedziane w naturalnym tempie w standardowej odmianie języka: 1. reaguje na polecenia; 2. określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi; 3. określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi; 4. określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników); 5. znajduje w wypowiedzi określone informacje; 6. układa informacje w określonym porządku; 7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi; 8. rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
III Rozumienie wypowiedzi (czytanie)		
Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. listy, e-maile, SMS-y, pocztówki, napisy, broszury, ulotki, jadalospisy, ogłoszenia,	Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. listy, e-mail, SMS-y, pocztówki, napisy, broszury, ulotki, jadalospisy, ogłoszenia,	Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. listy, e-mail, SMS-y, pocztówki, napisy, broszury,

<p>instrukcje, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, teksty narracyjne, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu; 2. określa intencje nadawcy/autora tekstu; 3. określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, czas, miejsce, sytuację); 4. znajduje w tekście określone informacje; 5. rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu. 	<p>instrukcje, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu; 2. określa intencje nadawcy/autora tekstu; 3. określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację); 4. znajduje w tekście określone informacje; 5. rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu. 	<p>ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje, komiksy, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu; 2. określa intencje nadawcy/autora tekstu; 3. określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację); 4. znajduje w tekście określone informacje; 5. rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu; 6. układa informacje w określonym porządku; 7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście; 8. odróżnia informacje o faktach od opinii; 9. rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.
---	---	--

IV Tworzenie wypowiedzi (mówienie)

<p>Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie; 7. wyraża uczucia i emocje; 8. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	<p>Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne, wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób; 7. wyraża uczucia i emocje; 8. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	<p>Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób; 7. wyraża i opisuje uczucia i emocje; 8. przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań; 9. wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwość dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości; 10. przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady); 11. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
--	---	---

V Tworzenie wypowiedzi (pisanie)

Uczeń tworzy krótkie, proste,	Uczeń tworzy krótkie, proste,	Uczeń tworzy proste, spójne
-------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

<p>spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, wpis na blogu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie; 7. wyraża uczucia i emocje; 8. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	<p>spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, list prywatny, wpis na blogu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób; 7. wyraża uczucia i emocje; 8. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	<p>i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości; 3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4. przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5. opisuje upodobania; 6. wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób; 7. wyraża i opisuje uczucia i emocje; 8. przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań; 9. wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwość dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przeszłości; 10. przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady); 11. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze; 12. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
VI Reagowanie (ustne)		
<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, 	<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, 	<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 4. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość; 5. wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania,

<p>odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11. nakazuje, zakazuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe.</p>	<p>odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje; zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe.</p>	<p>preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe; 15. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.</p>
---	--	--

VII Reagowanie (pisemne)

<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, formularz, e-mail, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach): 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę); 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela</p>	<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, e-mail, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach): 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę); 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; 9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;</p>	<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, list prywatny, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach): 1. przedstawia siebie i inne osoby; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę); 4. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość; 5. wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6. składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7. zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8. proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;</p>
---	---	--

i odmawia pozwolenia; 11. nakazuje, zakazuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe.	11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, zdziwienie, nadzieję, obawę); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe.	9. prosi o radę i udziela rady; 10. pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12. wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13. wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe; 15. dostosowuje styl wypowiedzi do odbiorcy.
VIII Przetwarzanie tekstu ustnie lub pisemnie		
Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie: 1. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); 2. przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym; 3. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie: 1. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); 2. przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym; 3. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie: 1. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); 2. przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym; 3. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim; 4. przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film.
IX Uczeń posiada: 1. podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego; 2. świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.		
X Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).		
XI Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).		
XII Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.		
XIII Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).		
XIV Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).		

2.3. Cele wychowawcze

Celem nauczania języka obcego jest, obok opanowania odpowiednich funkcji językowych, kategorii gramatycznych, sprawności językowych, wykazywanie się wiedzą na temat historii, tradycji i kultury oraz tolerancja i otwartość na kulturę kraju, którego język jest nauczany.

Umiejętnie dobrane środki dydaktyczne mają pomóc w budzeniu zainteresowania obcą kulturą, rozwijaniu chęci podejmowania dialogu. Niezwykle istotna jest również umiejętność pracy w grupie na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych (np. pracach projektowych), o czym mowa jest również w podstawie programowej. Praca w grupie uczy współodpowiedzialności, wrażliwości na potrzeby innych, sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Lekcja i zajęcia pozalekcyjne wspomagają więc rodziców w ich pracy wychowawczej. Dzięki umiejętnej współpracy uczeń – rodzice – nauczyciel można oczekiwać dojrzałych postaw młodych ludzi i ich odpowiedzialnego startu w dorosłe życie.

3. Treści nauczania

Treści nauczania wiążą się ściśle z wymaganiami ogólnymi i szczegółowymi, które zostały przedstawione w podstawie programowej.

Niniejszy program zakłada spiralny układ treści kształcenia. Do tych samych treści należy powracać, rozszerzając ich zakres. Nowe elementy są związane z wcześniej realizowanymi i stopniowo wykraczają poza nie.

3.1. Zakresy tematyczne

Zakresy tematyczne realizowane zgodnie z wariantami podstawy programowej III.2.0, III.2 i III.1.P różnią się nieznacznie od siebie. Najszersza tematyka szczegółowa odnosi się do uczniów realizujących wariant III.1.P (biorąc pod uwagę trzy warianty podstawy programowej, które odnoszą się do niniejszego programu).

Tematy	Tematyka szczegółowa dla wariantu III.2.0	Tematyka szczegółowa dla wariantu III.2	Tematyka szczegółowa dla wariantu III.1.P
1. człowiek	dane personalne, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania	dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania	dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, osobisty system wartości, autorytety
2. miejsce zamieszkania	dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe	dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe	dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka
3. edukacja	szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne	szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne	szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne
4. praca	zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy,	popularne zawody i związane z nimi	popularne zawody i związane z nimi

	praca dorywcza, wybór zawodu	czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu	czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia
5. życie prywatne	rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości	rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, problemy	rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy
6. żywienie	artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne	artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne	artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne
7. zakupy i usługi	rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja, korzystanie z usług	rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, wymiana i zwrot towaru, promocje, korzystanie z usług	rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja
8. podróżowanie i turystyka	środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki, zwiedzanie	środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie	środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny)
9. kultura	uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media	twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media	dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media
10. sport	dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu	dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu	dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu
11. zdrowie	samopoczucie, choroby, ich objawy, wizyta u lekarza	tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie	tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia
12. nauka i technika	korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych	wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych	ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane

13. świat przyrody	pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, elementy krajobrazu	pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, ochrona środowiska naturalnego	pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, kłeski żywiołowe
14. życie społeczne (III.2) państwo i społeczeństwo (III.1.P)	-	wydarzenia i zjawiska społeczne	wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata

3.2. Struktury gramatyczne

Poniższe zestawienie kategorii gramatycznych odnosi się do poziomu biegłości A2 dla wariantu III.2.0, A2+ dla wariantu III.2 dla wariantu i B1+ dla wariantu III.1.P podstawy programowej. Skuteczne nauczanie języka niemieckiego powinno uwzględniać nauczanie poniższych kategorii gramatycznych, ale nie można zakładać, że ich znajomość ma stać się celem samym w sobie. Niedopuszczalne jest również nauczanie wszystkich aspektów jednej struktury gramatycznej w tym samym czasie, np. odmiana czasowników regularnych, nieregularnych, zwrotnych itd. na jednej lekcji. Znajomość reguł, które nie są wystarczająco zautomatyzowane, umożliwia zwykle wykonanie testów, ale dopiero zautomatyzowana, niejednokrotnie nieświadomie stosowana reguła, stanowi podstawę interakcji. Trudniejsze struktury gramatyczne mogą być skierowane na recepcję, co wiąże się z ustaleniem związku między formą języka, jej znaczeniem i użyciem w kontekście. Większość działań dydaktycznych powinna koncentrować się jednak na produkcji struktury gramatycznej. Nauczanie skierowane na produkcję ma prowadzić do automatyzacji użycia danej struktury.

Poniżej zamieszczone zostały kategorie gramatyczne wraz z przykładami. Uczniów realizujących wariant III.2.0 nie obowiązują struktury oznaczone kursywą i struktury oznaczone pogrubieniem czcionką. Uczniów realizujących wariant III.2 nie obowiązują struktury oznaczone pogrubioną czcionką. Uczniów realizujących wariant III.1.P obowiązują wszystkie wymienione tu struktury. Jeśli dana kategoria gramatyczna dotyczy wariantu III.1.P, to nie oznacza to wykluczenia jej z tekstów pisanych lub tekstów ze słuchu dla uczniów, którzy realizują np. wariant III.2.0. Uczeń nie musi stosować czynnie wszystkich struktur w mówieniu lub pisaniu, ale powinien zrozumieć np. główną myśl tekstu.

Kategoria gramatyczna	Przykłady
RODZAJNIK	
użycie rodzajnika nieokreślonego	Dort steht ein Mann.
użycie rodzajnika określonego	Der Mann ist schon alt.
użycie rzeczownika bez rodzajnika	Ich bin Schüler.
RZECZOWNIK	
odmiana rzeczownika (deklinacja mocna, słaba i mieszana) w liczbie pojedynczej)	der Mensch – des Menschen – dem Menschen – den Menschen (deklinacja słaba)
tworzenie liczby mnogiej	die Kinder, die Parks, die Brüder
rzeczowniki złożone	das Klassenbuch, das Klassenzimmer
rzeczowniki zdrobniałe: „-chen“, „-lein“	das Büchlein, das Fensterchen

rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności	der Arzt, der Mechaniker
rzeczowniki z przyrostkami: „-heit”, „-tät“, „-keit“, „-ung, „-schaft“, „-ion“, „-ler“, „-in“, „-um“, „-ei“, „-ium”, „-ment”, „-ling, „-e”	die Krankheit, der Sonderling
rzeczowniki z przedrostkami „Miss-”, „Un-”, „Ge-”	das Gebäude, die Unzufriedenheit
rzeczowniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata	der Hamburger, der Italiener
rzeczowniki tworzone od bezokoliczników	das Schreiben, das Aufräumen
rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłów i liczebników	das Gute, der Reisende, der Zweite
odmiana imion własnych	Monikas Haus
rzeczownik po określeniu miary i wagi	ein Kilo Zucker
<i>rekcja rzeczownika</i>	<i>Frage nach, Antwort auf</i>
homonimy	das Steuer – die Steuer, die Banken – die Bänke
ZAIMEK	
zaimki osobowe	ich, mir, mich
zaimek nieosobowy „es”	Es ist drei Uhr.
zaimek zwrotny „sich“	Ich wasche mich.
zaimki dzierżawcze	mein, dein, sein
zaimki wskazujące	dieser, jener, der, derselbe, der gleiche
zaimki pytające	was, wer, wann, wo, wohin, woher, welcher, was für ein, warum
zaimki nieokreślone	alle, einige, etwas, jeder, jemand, einer, keiner, man, niemand, nichts, alles, einer, keiner
zaimki względne	der, welcher
zaimek wzajemny	einander, miteinander
zaimki einer, eine, eins z dopełniaczem	Das ist einer der besten Studenten an der Uni.
PRZYMIOTNIK	
przymiotnik jako orzecznik	Sie ist nett.
przymiotnik jako przydawka: – z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym	die schöne Frau, diese nette Frau

– z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem „kein”	ein kleines Kind, mein alter Freund, kein guter Film
– bez rodzajnika	kalte Milch
– po zaimkach pytających, nieokreślonych,	Was für eine intelligente Frau ist das?
– po zaimkach liczebnym, np. „alle“, „viele“, „wenige“, „beide“, „manche“, „andere“, „einige“, „folgende“	alle guten Studenten, beide guten Schüler
– po liczebniku	vier gute Freunde
– w formie stopnia wyższego i najwyższego	Das ist sein bester Freund.
stopniowanie przymiotnika	sportlich, sportlicher, der sportlichste Schüler
przymiotniki w porównaniach	Ich bin die jüngste Schülerin in der Klasse.
przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata	Berliner Tiergarten, deutsche Touristen
przymiotniki z przedrostkiem „un-”	unpünktlich, unruhig
rekcja przymiotnika	interessiert an, zufrieden mit, reich an
przymiotniki z przyrostkami: „-arm“, „-bar“, „-isch“, „-los“, „-reich“, „-sam“, „-wert“, „-voll”	abwechslungsreich, lesewert
LICZEBNIK	
liczebniki główne	eins, zwei, drei
liczebniki porządkowe	der, die, das erste/zweite/dritte
liczebniki mnożne i nieokreślone	dreimal, viel
liczebniki ułamkowe i dziesiętne	Ein Viertel, null Komma acht
użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości	drei Quadratmeter, sieben Liter
PRZYSŁÓWEK	
przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi	Worüber sprichst du? Ich frage danach.
regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków	schön – schöner – am schönsten gern – lieber – am liebsten
przysłówki czasu i miejsca	morgen, bald, dann, unten, oben, links, rechts
PARTYKUŁA	
użycie partykuł	sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber, denn, <i>doch</i> , <i>denn</i> , <i>ja</i> , mal
PRZYIMEK	

przyimki z celownikiem	bei, mit, seit, nach, von, zu, gegenüber, aus
przyimki z biernikiem	für, ohne, durch, gegen, um, entlang, bis
przyimki z celownikiem lub biernikiem	an, auf, in, hinter, neben, unter, über, vor, zwischen
przyimki z dopełniaczem	während, trotz, wegen, statt, anlässlich, außerhalb, diesseits, jenseits, hinsichtlich, infolge
CZASOWNIK	
formy czasowe – strona czynna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I	Ich bin im Park. Ich war im Park. Ich bin im Park gewesen. Ich war im Park gewesen. Ich werde im Park sein.
czasowniki posiłkowe	sein, haben, werden
czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski	helfen, lesen, fahren
czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone	aufstehen, besuchen
czasowniki złożone z przedrostkami, „über”-, „um-”, „unter-”, „durch-”, „wieder-”, „wider-”, „voll-”	Er stellt die Möbel um. Die Polizei umstellt die Stadt.
czasowniki zwrotne	sich freuen
czasowniki modalne w trybie oznajmującym w czasie Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I	Er muss/musste viel arbeiten. Er hat viel arbeiten müssen.
• czasowniki modalne w trybie przypuszczającym (różne czasy)	Er hätte früher aufstehen können.
czasownik „lassen”	Ich lasse mir das Auto reparieren.
formy imiesłowowe czasownika: Partizip I, Partizip II	stehend , gemacht, gegangen
imiesłowy w funkcji przydawki	Das lesende Kind ist nett.
tryb rozkazujący	Gib mir dein Heft!
bezokoliczniki z „zu” i bez „zu” w czasie Präsens, <i>Präteritum</i> , Perfekt	Ich habe keine Lust, ins Kino zu gehen. Wir gingen schwimmen. Er hat mir geholfen, Hausaufgaben zu machen.
tryb przypuszczający: Konjunktiv II Präteritum, Plusquamperfekt, Konjunktiv I	Ich möchte ein Kilo Bonbons. Wenn ich dich gesehen hätte!

(Präsens, Perfekt, Futur I)	
Tryb warunkowy: Konditional I (würde + Infinitiv I)	Ich würde heute Englisch lernen.
strona bierna okrelajca stan	Die Schule ist heute geschlossen.
strona bierna czasownika (Vorgangspassiv): Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I	Das Auto wird von meinem Vater repariert.
strona bierna Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I z czasownikiem modalnym	Der Computer muss gekauft werden. Das Auto musste gekauft werden.
formy konkurencyjne dla strony biernej: „lassen + sich“ + Infinitiv, „sein“ + Infinitiv	Diese Autos lassen sich leider nicht mehr reparieren. Der Test ist bis morgen zu schreiben.
tryb warunkowy – Konditional I („würde“ + Infinitiv I)	Wenn ich mehr Zeit hätte, würde ich mehr lernen.
rekcja czasowników	sprechen über, <i>denken an</i> , <i>fragen nach</i> , <i>warten auf</i> , stören (Akk.) , folgen (Dat.)
SKŁADNIA	
zдания pojedyncze: oznajmujące, pytające i rozkazujące	Er lernt Deutsch. Lernt er Deutsch? Lern bitte Deutsch!
szuk wyrazów: prosty, przestawny oraz szuk zdania podrzędnie złożonego	Ich habe nur eine Stunde Kunst. Nur eine Stunde Kunst habe ich. Ich treibe Sport, weil ich fit bleiben will.
przeczenia „nein“, „nicht“, „kein“, „nie“, „niemals“, „nirgends“, „keinesfalls“ i ich miejsce w zdaniu	Wir haben keine Familie in Italien. Keinesfalls fahre ich nach Japan.
zдания złożone współrzędnie ze spójnikami „aber“, „denn“, „oder“, „und“, „sondern“, „deshalb“, „sonst“, „trotzdem“ oraz zdania bezspójnikowe	Ich war krank und bin im Bett geblieben. Er verdient viel Geld, trotzdem hat er noch kein Auto. Die Sonne scheint, es ist warm.
zдания podrzędnie złożone: – zdania podmiotowe	Es wundert mich, dass er noch krank ist.
– zdania dopełnieniowe ze spójnikami, np. „dass“, „ob“, „wer“, „was“, „wo“, „wie“	Mein Bruder hat gesagt, dass er müde ist.
– zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami: „weil“, „da“	Ich gehe in den Supermarkt, weil ich große Einkäufe machen muss.
– zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami: „wenn“, „als“, „bevor“ („ehe“), „bis“, „nachdem“, „seitdem“, „während“	Als ich klein war, spielte ich oft Schach. Nachdem wir den Artikel gelesen hatten, diskutierten wir über seinen Inhalt.
– zdania warunkowe rzeczywiste: „wenn“	Wenn ich krank bin, bleibe ich zu Hause.

– zdania warunkowe nierzeczywiste: Konjunktiv Präteritum Konditionalis I, Konjunktiv Plusquamperfekt	Wenn wir Geld hätten, würden wir eine Reise machen.
– zdanie przyzwalające: „obwohl“	Er lernt nicht, obwohl er viel Zeit hat.
– zdanie okolicznikowe celu: „damit“, konstrukcja bezokolicznikowa „um ... zu“	Die Eltern arbeiten viel, damit ihre Kinder studieren können. Ich fahre nach England, um mein Englisch zu verbessern.
– zdanie przydawkowe z zaimkiem względny „der“, „die“, „das“	Das ist die Lehrerin, die viele Schüler bewundern. Das ist das Haus, in dem ich wohne.
Zdania skutkowe ze spójnikami „als dass“, so dass“	Er war krank, so dass er nicht gehen konnte.
– zdania porównawcze: „je .. .desto“, „so ... wie“, „als“	Je mehr ich lerne, desto mehr weiß ich.
zdania porównawcze nierzeczywiste „als“, „als ob“	Er arbeitet so viel, als ob er eine große Familie hätte.
zdania nierzeczywiste wyrażające życzenie	Wenn ich gestern mehr gelernt hätte!
zdania z podwójnym spójnikiem: „entweder ... oder“, „einerseits ... andererseits“, „nicht nur ... sondern auch“, „sowohl ... als auch“, „weder ... noch“, „zwar ... aber“	Claudia geht weder ins Kino noch ins Theater.
mowa zależna	Er sagte, dass er keine Zeit habe.
zdania podrzędnie złożone z formami strony biernej	Wir wissen nicht, was repariert werden muss.

3.3. Funkcje i środki językowe

Jedna intencja może być wyrażona za pomocą różnych środków językowych np. w zależności od tego, do kogo jest ona kierowana. Te same środki językowe mogą czasem służyć do wyrażania różnych intencji. Są one stosowane automatycznie, jeśli na lekcji zapewnia się dużą ilość interakcji.

Poniżej zamieszczone zostały funkcje komunikacyjne, które można wykorzystać w mowie i w piśmie. Wybrane funkcje językowe zostały zilustrowane przykładami.

Reagowanie (ustne)		
III.2.0	III.2	III.1.P

<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia siebie</u> i inne osoby, np. Mein Name ist Alex. 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. <u>prosi o wyjaśnienie</u>, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); np. <u>Kannst du es bitte erklären?</u> 3. <u>uzyskuje</u> i przekazuje informacje i wyjaśnienia; np. <u>Wo wohnt Monika?</u> 4. wyraża swoje opinie, <u>pyta o opinie</u>, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się</u> z opiniami innych osób; np. <u>Wie findest du Frau Schulze?</u> 5. <u>wyraża swoje upodobania</u>, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania</u>, intencje i pragnienia innych osób; np. <u>Ich esse gerne Fisch.</u> 6. <u>składa życzenia</u> i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; np. <u>Alles Gute zum Geburtstag!</u> 7. <u>zaprasza</u> i odpowiada na zaproszenie; np. <u>Ich lade dich zu meiner Geburtstagsparty ein.</u> 8. <u>proponuje</u>, przyjmuje i odrzuca propozycje; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Ich schlage vor, wir gehen ins Kino.</u> 9. <u>prosi o radę</u> i udziela rady; np. <u>Ich habe eine Grippe. Was soll ich tun?</u> 10. <u>pyta o pozwolenie</u>, udziela i odmawia pozwolenia; np. <u>Darf ich auf die Toilette gehen?</u> 11. nakazuje, <u>zakazuje</u>; np. <u>Du darfst nicht rauchen.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub <u>odmowę spełnienia prośby</u>; np. <u>Ich kann dir nicht helfen.</u> 13. <u>wyraża uczucia</u> i emocje (np. radość, smutek); np. <u>Ich freue mich über meine Noten.</u> 14. <u>stosuje zwroty</u> i formy <u>grzecznościowe</u>. np. <u>Vielen Dank.</u> 	<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia siebie</u> i inne osoby ,np. Mein Name ist Alex. 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. <u>prosi o wyjaśnienie</u>, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); np. <u>Kannst du es bitte erklären?</u> 3. <u>uzyskuje</u> i przekazuje <u>informacje</u> i wyjaśnienia; np. <u>Wo wohnt Monika?</u> 4. wyraża swoje opinie, <u>pyta o opinie</u>, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się</u> z opiniami innych osób; np. <u>Wie findest du Frau Schulze?</u> 5. <u>wyraża swoje upodobania</u>, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania</u>, intencje i pragnienia innych osób; np. <u>Ich esse gerne Fisch.</u> 6. <u>składa życzenia</u> i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; np. <u>Alles Gute zum Geburtstag!</u> 7. <u>zaprasza</u> i odpowiada na zaproszenie; np. <u>Ich lade dich zu meiner Geburtstagsparty ein.</u> 8. <u>proponuje</u>, przyjmuje i odrzuca propozycje; zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Ich schlage vor, wir gehen ins Kino.</u> 9. <u>prosi o radę</u> i udziela rady; np. <u>Ich habe eine Grippe. Was soll ich tun?</u> 10. <u>pyta o pozwolenie</u>, udziela i odmawia pozwolenia; <u>Darf ich auf die Toilette gehen?</u> 11. <u>ostrzega</u>, nakazuje, <u>zakazuje</u>, instruuje; np. <u>Rauchen ist schädlich.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub <u>odmowę spełnienia prośby</u>; np. <u>Darf ich auf die Toilette gehen?</u> 13. <u>wyraża uczucia</u> i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, <u>zdziwienie</u>, nadzieję, obawę); np. Hast du das wirklich selbst gemacht? 14. <u>stosuje zwroty</u> i formy <u>grzecznościowe</u>. np. <u>Vielen Dank.</u> 	<p>Uczeń reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia siebie</u> i inne osoby np. Mein Name ist Alex; 2. nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. <u>prosi o wyjaśnienie</u>, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź); np. <u>Kannst du es bitte erklären?</u> 3. <u>uzyskuje</u> i przekazuje <u>informacje</u> i wyjaśnienia; np. <u>Wo wohnt Monika?</u> 4. wyraża swoje opinie i <u>uzasadnia je</u>, <u>pyta o opinie</u>, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się</u> z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość; np. np. <u>Wie findest du Frau Schulze?</u> 5. wyraża i <u>uzasadnia</u> swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania</u>, preferencje, <u>intencje i pragnienia innych osób</u>; np. <u>Mein Bruder mochte mehr geld verdienen.</u> 6. <u>składa życzenia</u> i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; np. <u>Alles Gute zum Geburtstag!</u> 7. <u>zaprasza</u> i odpowiada na zaproszenie; np. <u>Ich lade dich zu meiner Geburtstagsparty ein.</u> 8. <u>proponuje</u>, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Ich schlage vor, wir gehen ins Kino.</u> 9. <u>prosi o radę</u> i udziela rady; np. <u>Ich habe eine Grippe. Was soll ich tun?</u> 10. <u>pyta o pozwolenie</u>, udziela i odmawia pozwolenia; np. <u>Darf ich auf die Toilette gehen?</u> 11. <u>ostrzega</u>, nakazuje, <u>zakazuje</u>, <u>instruuje</u>; np. <u>Schalte den Drucker aus, weil er kaputt ist.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub <u>odmowę spełnienia prośby</u>; np. <u>Darf ich auf die Toilette gehen?</u> 13. <u>wyraża uczucia</u> i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, <u>złość</u>, <u>zdziwienie</u>, <u>nadzieję</u>, obawę, <u>współczucie</u>); np. <u>Wir hoffen, bessere Noten zu bekommen.</u> 14. <u>stosuje zwroty</u> i formy <u>grzecznościowe</u>; np. <u>Nichts zu</u>
--	---	---

		<u>danken.</u> 15. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.
Reagowanie (pisemne)		
III.2.0	III.2	III.1.P
<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, formularz, e-mail, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia</u> siebie i <u>inne osoby</u>; np. <u>Mein Deutschlehrer ist Herr Nowak.</u> 2. <u>nawiązuje kontakty towarzyskie</u>; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); np. <u>Ich möchte gerne wissen, ob Sie auch aus Berlin kommen.</u> 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ <u>ankietę</u>); np. <u>Ich esse jeden Tag Obst und Gemüse.</u> 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się z opiniami innych osób</u>; np. <u>Ich bin derselben Meinung.</u> 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób</u>; np. <u>Möchtest du dich bei ihm entschuldigen?</u> 6. składa życzenia i gratulacje, <u>odpowiada na życzenia i gratulacje</u>; np. <u>Danke für deine Wünsche.</u> 7. zaprasza i <u>odpowiada na zaproszenie</u>; np. <u>Danke für deine Einladung. Leider kann ich nicht kommen.</u> 8. proponuje, <u>przyjmuje i odrzuca propozycje</u>; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Die Idee gefällt mir. Ich komme mit.</u> 9. prosi o radę i <u>udziela rady</u>; np. <u>Du solltest Tabletten einnehmen.</u> 10. pyta o pozwolenie, <u>udziela i odmawia pozwolenia</u>; np. <u>Du darfst schon alleine reisen.</u> 11. <u>nakazuje, zakazuje</u>; np. <u>Heute musst du alle Matheaufgaben machen.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; np. <u>Ich kann die Aufgabe nicht lösen. Kannst du mir dabei helfen?</u> 13. <u>wyraża uczucia i emocje</u> (np. 	<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, krótki list prywatny, e-mail, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia</u> siebie i inne osoby; np. <u>Mein Deutschlehrer ist Herr Nowak.</u> 2. <u>nawiązuje kontakty towarzyskie</u>; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); np. <u>Ich möchte gerne wissen, ob Sie auch aus Berlin kommen.</u> 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ <u>ankietę</u>); np. <u>Ich esse jeden Tag Obst und Gemüse.</u> 4. wyraża swoje opinie, pyta o opinie, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się z opiniami innych osób</u>; np. <u>Ich bin derselben Meinung.</u> 5. wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób</u>; np. <u>Möchtest du dich bei ihm entschuldigen?</u> 6. składa życzenia i gratulacje, <u>odpowiada na życzenia i gratulacje</u>; <u>Danke für deine Wünsche.</u> 7. zaprasza i <u>odpowiada na zaproszenie</u>; np. <u>Danke für deine Einladung. Leider kann ich nicht kommen.</u> 8. proponuje, <u>przyjmuje i odrzuca propozycje</u>, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Die Idee gefällt mir. Ich komme mit.</u> 9. prosi o radę i <u>udziela rady</u>; <u>Du solltest Tabletten einnehmen.</u> 10. pyta o pozwolenie, <u>udziela i odmawia pozwolenia</u>; np. <u>Du darfst schon alleine reisen.</u> 11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, <u>instruuje</u>; np. <u>Man muss die Sahne schnell schlagen.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; <u>Ich kann die Aufgabe nicht lösen.</u> 13. <u>wyraża uczucia i emocje</u> (np. radość, smutek <u>niezadowolenie</u>, zdziwienie, nadzieję, obawę); np. 	<p>Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, list prywatny, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie/forum w typowych sytuacjach):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>przedstawia</u> siebie i inne osoby; np. <u>Mein Deutschlehrer ist Herr Nowak.</u> 2. <u>nawiązuje kontakty towarzyskie</u>; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie); np. <u>Ich möchte gerne wissen, ob Sie auch aus Berlin kommen.</u> 3. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/<u>ankietę</u>); np. <u>Ich esse jeden Tag Obst und Gemüse.</u> 4. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, <u>zgadza się</u> lub nie <u>zgadza się z opiniami innych osób</u>, wyraża wątpliwość; <u>Ich bin derselben Meinung.</u> 5. wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, <u>pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób</u>; np. <u>Möchtest du dich bei ihm entschuldigen?</u> 6. składa życzenia i gratulacje, <u>odpowiada na życzenia i gratulacje</u>; <u>Danke für deine Wünsche.</u> 7. zaprasza i <u>odpowiada na zaproszenie</u>; np. <u>Danke für deine Einladung. Leider kann ich nicht kommen.</u> 8. proponuje, <u>przyjmuje i odrzuca propozycje</u>, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego; np. <u>Die Idee gefällt mir. Ich komme mit.</u> 9. prosi o radę i <u>udziela rady</u>; <u>Du solltest Tabletten einnehmen.</u> 10. pyta o pozwolenie, <u>udziela i odmawia pozwolenia</u>; 11. ostrzega, nakazuje, zakazuje, <u>instruuje</u>; np. <u>Man muss die Sahne schnell schlagen.</u> 12. <u>wyraża prośbę</u> oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; np. <u>Ich kann die Aufgabe nicht lösen.</u> 13. wyraża uczucia i emocje (np.

radość, smutek); np. <u>Ich habe schon wieder eine schlechte Note bekommen. Ich bin traurig.</u> 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe. np. <u>Mit besten Grüßen.</u>	<u>Ich bin damit unzufrieden.</u> 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe. np. <u>Mit besten Grüßen.</u>	radość, smutek, <u>niezadowolenie</u> , złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); <u>Ich bin damit unzufrieden.</u> 14. stosuje zwroty i formy grzecznościowe; np. Mit freundlichen Grüßen. 15. dostosowuje styl wypowiedzi do odbiorcy.
--	---	--

3.4. Treści interkulturowe

Lekcja języka obcego jest związana nie tylko z nauczaniem sprawności językowych, struktur leksykalno-gramatycznych, ale również treści interkulturowych. Dzięki temu uczniowie rozwijają swoją wrażliwość kulturową, dostrzegają związek między kulturą własną a kulturą obcą, radzą sobie z kulturą obcą i z interkulturowymi nieporozumieniami, a także umiejętnie przezwyciężają stereotypy. Podręcznik *Komplett plus* zapewnia w każdym rozdziale teksty i ćwiczenia, które dotyczą realiów krajów niemieckiego obszaru językowego. Tematyka podrzdziału *Landeskunde* jest związana z tematyką całego rozdziału. Na przykład w rozdziale pierwszym *Komplett plus 1*, który koncentruje się na zakresie tematycznym *szkoła*, uczniowie mogą dowiedzieć się o systemie szkolnictwa w Niemczech. Mają też szansę porównania niemieckiego i polskiego systemu szkolnictwa.

3.5. Przykładowa realizacja treści nauczania

Poniższa tabela przedstawia zakresy tematyczne, zagadnienia gramatyczne i funkcje komunikacyjne, które mogą być realizowane na bazie podręcznika *Komplett plus 1*.

Rozdział	Zakresy tematyczne	Funkcje komunikacyjne	Zagadnienia gramatyczne
Intro	<ul style="list-style-type: none"> człowiek (dane personalne, zainteresowania) życie prywatne (członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, formy spędzania czasu wolnego) podróżowanie i turystyka (zwiedzanie) kultura (twórcy i ich dzieła) sport (dyscypliny sportu, sport wyczynowy) elementy wiedzy o krajach niemieckiego obszaru językowego 	<ul style="list-style-type: none"> powitania i pożegnania przedstawianie się i opowiadanie o sobie pytanie o informacje na temat innej osoby i udzielanie informacji zawieranie znajomości i prowadzenie rozmowy umawianie się na wspólne spędzanie czasu nazywanie kolorów pytanie o cenę i jej podawanie zdobywanie 	<ul style="list-style-type: none"> rodzaj rzeczownika i forma liczby mnogiej odmiana czasownika zaimki osobowe przyimki <i>in, aus</i> i <i>von</i> zaimek dzierżawczy <i>mein / meine</i> zaimki pytające przeczenie <i>nicht</i> szyk zdania liczebniki główne <i>0 – 1000</i>

	(podstawowe informacje polityczne, geograficzne i turystyczne o Niemczech, Austrii, Szwajcarii i Liechtensteinie, ciekawostki)	i przekazywanie najważniejszych informacji o krajach niemieckiego obszaru językowego	
1	<ul style="list-style-type: none"> • człowiek (zainteresowania) • edukacja (przedmioty nauczania, oceny, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne, system oświaty) • życie prywatne (czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego) 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiadanie o czynnościach w wolnym czasie • rozmowa o szkole oraz o planie dnia • nazywanie pór dnia i umiejscawianie wydarzenia w czasie • rozpoznawanie rodzajów szkół i ocen szkolnych w Niemczech 	<ul style="list-style-type: none"> • odmiana czasowników nieregularnych i złożonych • odmiana czasownika <i>haben</i> • rodzajniki określone • zaimki osobowe • przysłowki czasu
2	<ul style="list-style-type: none"> • człowiek (cechy charakteru, zainteresowania) • edukacja, przedmioty nauczania (życie szkoły) • miejsce zamieszkania (dom, opis domu, pomieszczeń domu i wyposażenia, wynajmowanie) • życie prywatne (członkowie rodziny) • świat przyrody (zwierzęta) 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiadanie o przedmiotach szkolnych i nauczycielach • nazywanie mebli i wyposażenia mieszkania • opisywanie domu i pokoju • opowiadanie o zwierzętach domowych • nazywanie członków rodziny • opisywanie swojej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • czasownik <i>mögen</i> • zaimki osobowe 3. osoby w bierniku • pytanie <i>Wie viele?</i> • przymiotnik w funkcji orzecznika • rodzajnik nieokreślony i przeczenie <i>kein</i> w bierniku • czasownik <i>finden</i> • przymiotnik w funkcji przydawki
3	<ul style="list-style-type: none"> • życie prywatne (czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, styl życia) • żywienie (artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie czynności związanych z życiem codziennym • opisywanie przebiegu dnia codziennego • nazywanie produktów 	<ul style="list-style-type: none"> • czasowniki złożone • czasowniki zwrotne • wyrażenie <i>es gibt</i> + biernik • spójnik <i>sondern</i> • czasownik <i>nehmen</i> • forma <i>möchte</i> • odpowiedź <i>ze</i>

	lokale gastronomiczne) <ul style="list-style-type: none"> • człowiek (wygląd zewnętrzny, części ciała) • zdrowie (samopoczucie, choroby i ich objawy) 	spożywczych, potraw i posiłków <ul style="list-style-type: none"> • opowiadanie o posiłkach i upodobaniach kulinarnych • składanie zamówienia w lokalu gastronomicznym • pytanie o samopoczucie • opisywanie samopoczucia swojego i innych osób • nazywanie części ciała, dolegliwości i chorób 	słówkiem <i>doch</i> <ul style="list-style-type: none"> • zaimki osobowe w formie celownika • przyimki <i>zu</i> i <i>bei</i> z celownikiem • forma „ściągnięta” <i>zum</i>
--	---	--	--

4. Sposoby realizacji celów kształcenia

4.1. Techniki pracy nad elementami języka

4.1.1. Techniki nauczania gramatyki

Nauczanie gramatyki powinno odbywać się w nawiązaniu do intencji komunikacyjnych. Należy przy tym uwzględnić aspekt semantyczny, strukturalny i pragmatyczny. Uczniowie powinni więc być poinformowani nie tylko o znaczeniu np. spójnika *um ... zu*, o szyku zdania z tym spójnikiem, ale przede wszystkim w jakich sytuacjach komunikacyjnych ten spójnik będzie im przydatny.

Istnieją dwie podstawowe metody nauczania gramatyki:

- metoda dedukcyjna (nauczyciel podaje regułę, a następnie uczniowie wykonują ćwiczenia zgodne z tą regułą);
- metoda indukcyjna (uczniowie sami formułują regułę na podstawie np. przeczytanego/wysłuchanego tekstu lub zdań).

W myśl metody indukcyjnej lekcje mogą rozpoczynać się od wykonywania ćwiczeń komunikacyjnych, które doprowadzą uczniów do reguły. Jeśli lekcja prowadzona jest metodą dedukcyjną, to uczniowie muszą mieć możliwość użycia jej w sensownych kontekstach komunikacyjnych. Metoda indukcyjna pozwala samodzielnie dotrzeć do wiedzy, skłania do myślenia, pozwala wykorzystać wcześniej zdobytą wiedzę gramatyczną z języka niemieckiego lub też innych języków obcych. Metoda indukcyjna jest polecana w przypadku wprowadzania łatwiejszych struktur gramatycznych.

Lekcje powtórzeniowe powinny uwzględniać takie sytuacje komunikacyjne, w których konieczne będzie zastosowanie omawianych struktur.

Godne polecenia są następujące techniki podczas pracy nad strukturami gramatycznymi:

- szukanie w tekście określonych form gramatycznych,
- uzupełnianie reguł na podstawie analizy zdań, które zawierają tę samą strukturę,

- budowanie zdań z zastosowaniem innych środków leksykalnych,
- wybieranie poprawnej formy z kilku podanych możliwości,
- dopasowanie do siebie fragmentów zdań,
- uzupełnianie brakujących końcówek odmiany,
- kończenie rozpoczętych zdań,
- tworzenie zdań z rozsypanek słownych,
- uzupełnianie zdań wyrazami w odpowiedniej formie gramatycznej,
- przekształcanie zdań,
- gry językowe,
- ćwiczenia gramatyczne w interaktywnej wersji podręcznika i książki ćwiczeń na platformie Dzwonek.pl,
- naśladowanie przykładów i stosowanie technik uczenia się gramatyki podanych w filmikach *Nachhilfe* na stronie internetowej www.klett.pl/nachhilfe.

Przykład ćwiczenia gramatyki w podręczniku *Komplett plus 1* (ćw. 4, str. 73)

4 **Lest die Dialoge zu zweit vor. Ergänzt sie mit: ein, eine, einen, kein, keine, keinen.**
 Odczytajcie w parach dialogi. Uzupełnijcie je słówkami: ein, eine, einen, kein, keine, keinen.

1.

■ Hast du ? Haustier?
 Nein, ich habe ? Haustier. Und du?
 ■ Ich habe ? Katze und ? Hündin.
 Wie schön!

2.

■ Was ist das? ? Meerschweinchen?
 Nein, das ist ? Meerschweinchen. Das ist ? Hamster.

3.

■ Schau mal, was ist denn das? ? Papagei?
 Ja, das ist ? Papagei. Er ist sehr schön. Frau Reifert hat auch so ? Papagei.
 ■ Bist du sicher? Hat sie wirklich ? Papagei?

4.1.2. Techniki nauczania słownictwa

Nauczanie słownictwa można podzielić na trzy etapy.

1. Wprowadzanie nowego słownictwa poprzez:

- demonstrację,
- definicję,
- synonimy,

- antonimy,
- podawanie znaczenia za pomocą mimiki, gestów,
- podawanie nowego wyrazu w kontekście,
- podawanie akustycznych lub graficznych podobieństw,
- tłumaczenie na język polski.

Warto zauważyć, że wprowadzanie nowego słownictwa poprzez tłumaczenie jest tutaj wymienione na końcu. Jest to wprawdzie najszybszy sposób objaśnienia materiału leksykalnego, ale do większego zaangażowania i zastosowania posiadanej wiedzy skłaniają uczniów inne techniki.

2. Utrwalanie wprowadzonego słownictwa

- powtarzanie (w grupach, parach, indywidualnie),
- tworzenie tabel, w których zamieszcza się wyraz w języku niemieckim, znaczenie wyrazu w języku polskim oraz zdanie z tekstu, w którym występuje wyraz niemiecki,
- graficzne przedstawianie nowych wyrazów,
- przyporządkowanie polskich znaczeń słowom niemieckim,
- demonstracja przedmiotów wymienianych przez nauczyciela
- grupowanie wyrazów według kategorii,
- zastosowanie nowych wyrazów w pytaniach,
- zastosowanie nowych wyrazów w krótkich historyjkach,

3. Powtarzanie i utrwalanie wcześniej podanego słownictwa

- podawanie wyrazów rozpoczynających się na określonej literze,
- podawanie wyrazów niepasujących do danej grupy,
- czytanie znanych tekstów podczas ćwiczenia wymowy,
- dopasowywanie przymiotników, rzeczowników, czasowników do obrazka,
- krzyżówki,
- memory,
- sałatki literowe,
- węże literowe,
- wykonywanie ćwiczeń leksykalnych w interaktywnej wersji podręcznika i książki ćwiczeń na platformie Dzwonek.pl,
- powtarzanie struktur leksykalnych podanych we vlogu prowadzonym na stronie www.klett.pl/maxvlog i wykonywanie dodatkowych zadań do vloga.

Przykład ćwiczenia słownictwa w podręczniku *Komplett plus 1* (ćw. 2, str. 73)

2 Ordnet den Fotos die Namen der Tiere zu. Fragt und antwortet dann wie im Beispiel.
Dopasujcie nazwy zwierząt do zdjęć. Następnie pytajcie i odpowiadajcie, tak jak w przykładzie.

a. das Chinchilla, -s b. der Hamster, - c. der Kanarienvogel, - d. der Fisch, -e
e. der Papagei, -en f. die Schildkröte, -n g. die Katze, -n (der Kater, -)
h. das Meerschweinchen, - i. der Hund, -e (die Hündin, -nen) j. das Kaninchen, -

A: Ist Nummer 1 ein Hund?
B: Nein, Nummer 1 ist kein Hund. Das ist ein Kaninchen.

4.1.3. Techniki nauczania poprawnej wymowy i intonacji

Nauczanie poprawnego wymawiania dźwięków, słów, fraz i zdań jest nieodzowne na lekcji języka niemieckiego. Pracę ułatwią ćwiczenia występujące w podręczniku *Komplett plus 1*, ale również stosowanie języka niemieckiego jako tzw. „języka lekcyjnego”. Używanie przez nauczyciela od pierwszej lekcji typowych zwrotów lekcyjnych i egzekwowanie ich od uczniów jest jednym z założeń niniejszego programu. Należy zachęcać również uczniów do samodzielnego słuchania tekstów na płycie CD w domu. O ile jest to możliwe, warto jest również zadbać o kontakt uczniów z rodzimym użytkownikiem języka.

Proponowane techniki nauczania wymowy i intonacji to:

- słuchanie nagrań rodzimych użytkowników języka,
- zaznaczanie w tekście usłyszanego słowa,
- rozpoznawanie i imitowanie dźwięków,
- powtarzanie łamańców językowych,
- słuchanie i powtarzanie wyrazów i zdań (chórem, w grupach, w parach, indywidualnie),
- powtarzania wyrazów pogrupowanych według określonego kryterium fonetycznego,
- zaznaczanie akcentu zdaniowego / wyrazowego,
- śpiewanie piosenek,
- powtarzanie rymowanek,
- powtarzanie struktur językowych wprowadzanych we vlogu na stronie www.klett.pl/maxvlog,
- głośne czytanie tekstów.

Przykłady ćwiczenia wymowy w podręczniku *Komplett plus 1* (ćw. 2, str. 92; ćw. 3, str. 15)

2
PHONETIK
2 • 21

Hör zu und sprich nach. Wie werden die Substantive betont?
 Śłuchaj nagrania i powtarzaj. Na którą część rzeczownika przypada akcent?

Frühstück	Apfelkuchen
Mittagessen	Orangensaft
Abendessen	Obstsaft
Obstsalat	Milchkaffee

3
PHONETIK
1 • 6

Hör zu und sprich nach.
 Śłuchaj i powtarzaj.

ie: Wien, Liechtenstein	i/ie/ei + ch: Österreich, Liechtenstein
ei: Schweiz, Österreich, Liechtenstein	sch: Schweiz
eu: Deutschland	sp-: Spanien, sprechen, spricht
ö: Österreich	st-: Liechtenstein
ü: Fürstentum	tsch: Deutschland
	-d: Deutschland, und

Zungenbrecher

sch
 Fischers Fritz fischt frische Fische, frische Fische
 fischt Fischers Fritz.

z
 Zehn Ziegen zogen zehn Zentner Zucker zum Zoo.

4.1.4. Techniki nauczania pisowni

Uczeń powinien opanować na lekcji podstawowe zasady pisowni niemieckiej. Niewłaściwa pisownia może prowadzić do zmiany znaczenia wyrazu lub do zaburzenia poprawności gramatycznej, a tym samym do zakłócenia komunikacji. Polecane techniki ćwiczenia pisowni to:

- odwzorowywanie,
- tworzenie wyrazów z rozsypanki literowej,
- uzupełnianie brakujących liter,
- podpisywanie obrazków,
- krzyżówki,
- dyktanda.

Przykład ćwiczenia pisowni w podręczniku *Komplett plus 1* (ćw. 5, str. 69)

5
2 • 2

Bilde Substantive wie im Beispiel und schreibe sie ins Heft. Hör dann zu und sprich nach.
 Utwórz rzeczowniki tak jak w przykładzie i zapisz je w zeszytcie. Następnie słuchaj nagrania i powtarzaj.

1. Geschichte *Geschichtslehrer / Geschichtslehrerin*
2. Religion
3. Sport
4. Mathematik
5. Deutsch
6. Kunst
7. Erdkunde

4.2. Techniki nauczania podstawowych sprawności językowych

Podstawowe sprawności językowe to: sprawności receptywne, czyli słuchanie i czytanie oraz sprawności produktywne, czyli pisanie i mówienie.

Rozumienie ze słuchu należy do sprawności receptywnych. Bez sprawności rozumienia ze słuchu nie można pozyskać odpowiednich informacji i opanować nienagannej sprawności mówienia. Wiąże się z tym konieczność słuchania nie tylko wypowiedzi nauczyciela w języku obcym, ale też tekstów autentycznych począwszy od pierwszych godzin lekcyjnych. Przed rozpoczęciem ćwiczenia rozumienia ze słuchu ważne jest, aby uczniowie zapoznali się z poleceniem i treścią zadania. W razie konieczności należy objaśnić niezrozumiałe struktury leksykalno-gramatyczne. Słuchając tekstów uczeń powinien w szczególności:

- reagować na polecenia,
- określać główną myśl wypowiedzi,
- określać intencje nadawcy/autora wypowiedzi,
- określać kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników),
- znajdować w wypowiedzi określone informacje,
- układać informacje w określonym porządku,
- rozróżniać formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Realizację powyższych celów wspomagają następujące techniki:

A. Przed słuchaniem tekstu

- praca z obrazkiem (np. odpowiedzi na pytania: Kto? Gdzie? Co robią osoby przedstawione na obrazku?)
- rozmowa na temat związany z tekstem,
- wprowadzenie wyrazów kluczowych występujących w tekście,
- zebranie skojarzeń do tematu poruszanego w tekście w formie asocjogramu.

B. W trakcie słuchania tekstu

- określanie czasu, miejsca, osób, zdarzenia,
- porządkowanie kolejności obrazków zgodnie z treścią tekstu,
- prawda/fałsz,
- wybór wielokrotny,
- uzupełnianie luk,
- odpowiedzi na pytania,
- rysowanie lub zaznaczanie obrazków według wskazówek usłyszanych w tekście,
- uzupełnianie tabeli.

Należy podkreślić, że praca z tekstem ze słuchu powinna rozpoczynać się od rozumienia globalnego, a w dalszej kolejności należy przejść do treningu rozumienia szczegółowego.

C. Po wysłuchaniu tekstu

- odgrywanie scenek z dialogu na podstawie modelu dialogu,
- odgrywanie scenek zbliżonych treściowo do wysłuchanych,
- streszczanie tekstu w formie ustnej lub/i pisemnej,
- pisanie alternatywnych zakończeń,
- wyrażanie własnego zdania na temat poruszony w tekście,
- pisanie pytań do wywiadu z osobami mówiącymi.

Przykład ćwiczenia na rozumienie ze słuchu z podręcznika *Komplett plus 1* (ćw. 6, str. 53)

6
1 • 43

Hör zu und wähle die richtige Antwort.
Posłuchaj nagrania i wybierz właściwą odpowiedź.

1. Markus sucht
a. den Ordner.
b. das Matheheft.
c. das Mäppchen.

2. Lea braucht
a. den Bleistift.
b. den Korrekturstift.
c. die Schere.

3. Sebastian hat
a. den Textmarker von Steffi.
b. die Mappe von Jonas.
c. das Lineal von Markus.

Rozumienie tekstu pisanego może być rozwijane na bazie listów, e-maili, napisów, SMS-ów, pocztówek, broszur, ulotek, jadłospisów, ogłoszeń, rozkładów jazdy, instrukcji, komiksów, artykułów, tekstów narracyjnych, recenzji, wywiadów, wpisów na forach i blogach, tekstów literackich.

Przed rozpoczęciem ćwiczenia tekstu pisanego, podobnie jak przed ćwiczeniem rozumienia ze słuchu, ważne jest, aby uczniowie zapoznali się z poleceniem i treścią zadania. Czytając teksty, uczeń powinien w szczególności:

- określać główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu,
- określać intencje nadawcy/autora tekstu,
- określać kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację),
- znajdować w tekście określone informacje,
- układa informacje w określonym porządku,
- rozróżniać formalny i nieformalny styl tekstu.

Realizację powyższych celów wspomagają następujące techniki:

A. Przed czytaniem tekstu

- praca z obrazkiem (np. odpowiedzi na pytania: Kto? Gdzie? Co robią osoby przedstawione na obrazku?)
- rozmowa na temat związany z tekstem,
- wprowadzenie wyrazów kluczowych występujących w tekście,
- zebranie skojarzeń do tematu poruszanego w tekście w formie asocjogramu.

B. W trakcie czytania

- określanie czasu, miejsca, osób, zdarzenia,
- dopasowywanie tytułów do tekstów,
- podkreślanie słów-kluczy,
- porządkowanie kolejności obrazków zgodnie z treścią tekstu,
- prawda/fałsz,
- łączenie ze sobą różnych elementów tekstu,
- wybór wielokrotny,
- uzupełnianie luk,

- odpowiedzi na pytania,
- wskazywanie miejsc w tekście, z których pochodzi dana informacja.

C. Po przeczytaniu tekstu

- pisanie planu tekstu,
- pisemne lub ustne streszczanie tekstu,
- pisanie tekstów o podobnej problematyce,
- pisanie dalszego ciągu tekstu,
- odgrywanie ról (przejęcie ról osób występujących w tekście).

Podobnie jak w przypadku pracy z tekstem ze słuchu należy pamiętać o rozpoczynaniu pracy z tekstem od rozumienia globalnego, a w dalszej kolejności należy przejść do ćwiczenia rozumienia szczegółowego.

Przykład ćwiczenia na rozumienie tekstu pisanego z podręcznika *Komplett plus 1* (ćw. 5, str. 25)

5 Lies den Text und die Sätze 1-4. Entscheide, welche Sätze richtig und welche falsch sind.

Przeczytaj tekst i zdania 1-4. Zdecyduj, które zdania są zgodne z treścią tekstu (R), a które nie (F).

Nico Rosberg und Sebastian Vettel – das sind die Top-Formel-1-Piloten in Deutschland. Leider beendet Nico 2016 als Weltmeister seine Formel-1-Karriere.

Nicos Vater, Keke Rosberg, war auch Formel-1-Weltmeister. Er ist zwar Finne, aber Nico ist in Wiesbaden geboren. Nicos Mutter ist nämlich Deutsche.

Sebastian Vettel ist 1987 in Heppenheim (Hessen) geboren und seit 2007 in der Formel 1.

Nico und Sebastian kommen wie Michael Schumacher vom Kartsport. Vettel ist, nach fünf Jahren beim Team Red Bull Racing, seit 2014 bei Ferrari. Er war vier Jahre lang, von 2010 bis 2013, Formel-1-Weltmeister.

1. Nico Rosberg ist in Finnland geboren.
2. Sebastian Vettel kommt aus Deutschland.
3. Er fährt für das Ferrari-Team.
4. Das Hauptthema des Textes ist das Privatleben von zwei Formel-1-Piloten.

Mówienie jest sprawnością, która wymaga od uczącego się dużego zaangażowania, ponieważ czas przeznaczony na produkcję tekstu jest ograniczony. Osoba mówiąca musi zareagować w konkretnej sytuacji szybko i adekwatnie do postawionego problemu.

Należy zatroszczyć się o to, aby uczeń:

- opisywał ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska,
- opowiadał o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości,
- przedstawiał fakty z przeszłości i teraźniejszości,
- przedstawiał intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość,
- opisywał upodobania,
- wyrażał i uzasadniał swoje opinie,
- przedstawiał opinie innych osób (III.2 i III.1.P);
- wyrażał uczucia i emocje;
- stosował formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Realizację powyższych celów wspomagają następujące techniki:

- komunikowanie się w klasie (nauczyciel – uczeń; uczeń – uczeń) w języku niemieckim począwszy od pierwszych lekcji (ułatwia to wykorzystanie wypowiedzi „Deutsch in der Klasse” (s. 8-9), które są zawarte w podręczniku *Komplett plus 1*,
- ćwiczenia „łańcuszki” (pytanie – odpowiedź – pytanie itd.),
- wypowiedź na podstawie słów-kluczy,
- przeprowadzanie ankiet i wywiadów,
- odgrywanie dialogów na podstawie modelu dialogu,
- inscenizacje na podany temat,
- praca z materiałem ikonograficznym,
- praca w parach i grupach zakończona przedstawianiem wyników na forum klasy.

Przykłady ćwiczeń rozwijających sprawność mówienia z podręcznika *Komplett plus 1* (ćw. 4, str. 47; ćw. 3, str. 27; ćw. 7, str. 29)

4

Spielt die Situation.

Odegrajcie opisaną sytuację.

Osoba **A** pyta osobę **B**, co robi tego popołudnia.
Osoba **B** odpowiada, że ogląda telewizję / słucha muzyki / ... Pyta osobę **A**, czy robi to samo.
Osoba **A** mówi, że nie i proponuje, by pójść razem popływać / potańczyć / ...
Osoba **B** zgadza się z entuzjazmem.

3

Fragt und antwortet wie im Beispiel.

Pytajcie i odpowiadajcie na pytania, tak jak w przykładzie.

Wie heißt du? → Ich heiße ... Und woher kommst du? → Ich komme aus ... Und wo wohnst du? → Ich wohne in ... Und ...

7

Wie viel kostet ...? Fragt und antwortet wie im Beispiel.

Ile kosztuje...? Pytajcie się wzajemnie o ceny podanych przedmiotów i udzielajcie odpowiedzi jak w przykładzie.

A: *Wie viel kostet der Laptop?*

B: *Der Laptop kostet achthundertneunundfünfzig Euro neunundneunzig Cent.*

der Laptop € 859,99

das Fahrrad € 403,80

die CD € 1,45

die Schokolade € 0,95

das Auto € 19.790

die Torte € 24,50

Pisanie jest najwyższym szczeblem w procesie przyswajania języka. Wymaga ono (szczególnie w przypadku dłuższych tekstów użytkowych) od uczącego się uporządkowania myśli, ich strukturalizacji i zastosowania zasad kompozycji (Rampillon, 1996A, 105). Uczeń powinien tworzyć wypowiedzi pisemne, np. ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu, w których:

- opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska,
- opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości,
- przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości,
- przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość,
- opisuje upodobania,
- wyraża i uzasadnia swoje opinie,
- przedstawia opinie innych osób (III.2 i III.1.P),
- wyraża uczucia i emocje,
- stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Realizację powyższych celów wspomagają następujące techniki:

- uzupełnianie luk,

- uzupełnianie asocjogramów,
- pisanie tekstu według podanego wzoru,
- tworzenie tekstów do historyjek obrazkowych,
- wpisywanie tekstu do chmurki w komiksie,
- pisanie krótkich tekstów użytkowych (wiadomości, ogłoszeń, e-maili, pocztówek, zaproszeń, życzeń, pozdrowień, ankiet).

Przykład ćwiczenia rozwijającego sprawność pisania z podręcznika *Komplett plus 1* (ćw. 7, str. 23; ćw. 8, str. 91)

7 **Schreibe einen kurzen Text über dich ins Heft.**
Napisz w zeszyty krótki tekst o sobie.

Hallo, ich heiÙe ? und bin ? Jahre alt.
Ich komme aus ? und wohne in ?. Das
liegt in ?. Ich lerne Fremdsprachen: ?
und ?. Meine Lieblingsfarbe ist ?. Mein
Lieblingsessen ist ?. Mein Hobby ist / Meine
Hobbys sind ?.

 8 **Schreibe einen Kommentar zu Katis Blogbeitrag. Beantworte ihre Fragen.**
Napisz swój komentarz do wpisu Kati na blogu. Odpowiedz na jej pytania.

4.3. Metody aktywizujące

Metody aktywizujące są związane ze sposobem nauczania, w którym nauczyciel stwarza warunki do samodzielnego uczenia się. Lekcja z zastosowaniem metod aktywizujących nie może kojarzyć się z przekazywaniem gotowej wiedzy. Efektywność zapamiętywania tego, co słyszymy lub widzimy jest zdecydowanie mniejsza niż tego, co wykonujemy samodzielnie, dlatego właśnie warto wykorzystywać metody aktywizujące. Metody aktywizujące mają też wiele innych zalet. Prowadzą do dobrych relacji i uczą pracy zespołowej. Ponadto lekcja staje się bardziej interesująca, a uczniowie są bardziej zmotywowani. Zmniejszają też ryzyko wypalenia zawodowego nauczyciela.

Przykładowe techniki aktywizujące, które warto wykorzystywać na lekcji języka obcego to:

- **mapa mentalna** – metoda wizualnego przedstawienia problemu, z wykorzystaniem rysunków, schematów lub symboli. Na środku umieszczony jest tytuł. Od niego rozchodzą się grube linie, na których zapisane są główne słowa-kłucze. Od tych linii rozchodzą się następne słowa-kłucze. Celem tej metody jest usystematyzowanie zdobytej wiedzy.
- **burza mózgów** – to tzw. giełda pomysłów. Stosuje się ją po to, aby uczniowie w szybki sposób gromadzili wiele informacji, wiele pomysłów. Metoda ta pozwala ocenić, jaką wiedzą dysponują uczniowie, co należy poszerzyć, co utrwalić, a co jest jeszcze zupełnie nieznanne.
- **gry** – poprzez rywalizację motywują do nauki i intensyfikują kontakt interpersonalny.

- „**za i przeciw**” – metoda, która polega na analizowaniu jakiegoś problemu z różnych punktów widzenia. Uczeń wyszukuje pozytywne i negatywne strony jakiegoś zjawiska w celu podjęcia trafnej decyzji. Uczy się w ten sposób analizowania faktów.
- **stacje zadaniowe** – polegają na realizacji przez uczniów zadań zaproponowanych przez nauczyciela. Zadania umieszczone są w wyznaczonych stacjach. Uczniowie zostają podzieleni na pary lub grupy 3-osobowe. Stacji powinno być tyle, ile jest grup. Na jednej z „wysp” powinny znaleźć się rozwiązania zadań, tak aby uczniowie mogli sprawdzić poprawność wykonanych przez siebie zadań.
- **drama** – wejście w rolę, improwizacja rozmowy na podstawie własnych doświadczeń i wiedzy. Angażowane są ruch, gest, mowa, myśli i uczucia. Uczniowie stają się reżyserami wydarzeń.
- **kamishibai** – uczniowie słuchają historii opowiadanych w języku obcym. Na podstawie kontekstu, obrazu i gestykulacji starają się zrozumieć treść opowiadanych historii.
- **grupy zadaniowe** – metoda, która polega na pracy w grupach 3-4 osobowych. Każda grupa może otrzymać takie samo zadanie do rozwiązania albo inne, które stanowi element jakiejś całości.
- wykorzystanie **technik informacyjno-komunikacyjnych** – śledzenie vloga prowadzonego na stronie www.klett.pl/maxvlog i dodatkowe zadania do vloga, polegające na przygotowywaniu własnych filmów.
- **projekt** – to zadanie, które jest najczęściej wykonywane w grupach. Warto podkreślić, że udział w projekcie na lekcji i poza nią jest jednym z wymagań szczegółowych zawartych w *Podstawie programowej kształcenia ogólnego*. Uczniowie mogą uczyć się od siebie, natomiast nauczyciel pełni rolę osoby wprowadzającej oraz obecnej przy prezentacji i ocenianiu. Ocenianiem pracy w projekcie mogą się również zająć uczniowie, co kształtuje postawę uczciwości i wyrabia umiejętność podejmowania decyzji.

Propozycja projektu z podręcznika *Komplett plus 1* (str. 85)

Projekt	Podzielcie się na dwie grupy: A i B . Każda grupa projektuje duży dom i wykonuje jego szkic. Grupa A w ciągu trzech minut zadaje pytania grupie B i na podstawie odpowiedzi rysuje jej dom. Następnie grupa B zadaje pytania grupie A i rysuje jej dom. Wygrywa grupa, która najdokładniej narysuje dom grupy przeciwnej. Uwaga: Możliwe są wyłącznie odpowiedzi <i>Ja / Nein</i> .	Przykład: A: <i>Hat das Haus eine Treppe?</i> B: <i>Ja.</i> A: <i>Ist die Treppe in der Mitte?</i> B: <i>Nein.</i>

4.4. Przygotowanie ucznia do egzaminu maturalnego

Przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego oznacza, że należy ich informować już od pierwszych lekcji o strukturze i formie egzaminu, wymaganiach egzaminacyjnych oraz typach zadań sprawdzających poszczególne umiejętności. Na czas redagowania niniejszego programu nie został opublikowany informator o egzaminie maturalnym, który będzie obowiązywał od roku szkolnego 2022/2023. Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2017 r. podstawą przeprowadzenia tego egzaminu będą wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, zaś warunki i sposób przeprowadzania nowego egzaminu maturalnego nie będą w znaczący sposób odbiegały od dotychczas obowiązujących.

Podręcznik *Komplett plus* zakłada przygotowanie ucznia do egzaminu maturalnego już od

pierwszych lekcji, ponieważ uwzględnia m.in. wymagania szczegółowe z podstawy programowej oraz wymagane kategorie gramatyczne. Podręcznik zawiera zadania, które mogą posłużyć w przygotowaniach do matury w podrozdziałach zatytułowanych *Schritt für Schritt*. Podrozdział ten zawiera m.in. teksty ze słuchu i teksty pisane, w których zostały zastosowane techniki obowiązujące na dotychczasowym egzaminie maturalnym. Zadania, które sprawdzają gramatykę, leksykę oraz funkcje językowe, są urozmaicone. Polegają one nie tylko na tłumaczeniu, dobieraniu właściwych pytań lub odpowiedzi, ale również na dobieraniu wyrazów, które pasują do dwóch różnych zdań.

Przykład zadania z podręcznika *Komplett plus 1* przygotowującego do części pisemnej egzaminu (ćw. 2, str. 78; ćw. 4, str. 79)

2 Lies die Aufgaben 1-5. Welches Wort passt in beide Lücken?
Przeczytaj zadania 1-5. Który wyraz poprawnie uzupełnia luki w obu zdaniach?

<p>1. ■ Ich wohne ? Erdgeschoss. ■ Besuchst du mich ? Sommer? a. um b. im c. am</p> <p>2. ■ Wie findest du ? Flur? ■ Ich mag ? Bruder von Klaus. a. der b. die c. den</p> <p>3. ■ Moni, ? deine Lampe groß? ■ Wie alt ? deine Oma? a. mag b. hat c. ist</p>	<p>4. ■ Wie viele ? kommen? ■ Ich mag ? . a. Gäste b. Gast c. Gästen</p> <p>5. ■ Hast du ? Zeit? ■ Sie arbeitet zu ? . a. alle b. viel c. viele</p>
---	---

4 Lies die Aufgabe und schreibe eine E-Mail ins Heft.
Przeczytaj zadanie i napisz w zeszytce tekst e-maila.

Tvoja niemiecka kuzynka chce kupić małego psa. Podziel się z nią swoim doświadczeniem na temat zwierząt. W e-mailu do niej:

- wyraż swoją pozytywną opinię na temat zakupu psa i uzasadnij ją;
- napisz, jakie ty masz zwierzę i jak ono wygląda;
- poinformuj, co sądzą o zwierzęciu twoi znajomi;
- opisz swoje plany związane z zakupem innych zwierząt.

Tipp!

Czytając opis zadania, zwróć uwagę na to, że niektóre punkty zawierają dwie informacje. Pamiętaj o uwzględnieniu każdej z nich.

Zadania motywują uczniów, ponieważ stopień trudności dostosowany jest do ich aktualnych wiadomości i umiejętności, zaś tematyka jest dostosowana do tematyki rozdziału. Tak więc uczniowie mają szansę ćwiczyć struktury leksykalno-gramatyczne, które pojawiły się w tekście ze słuchu bądź tekście pisany, wykonując zadania sprawdzające środki językowe,

ćwiczyć umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej lub zadania przygotowujące do ustnej części egzaminu. Jednocześnie nauczyciele otrzymują materiał, który nie wymaga dodatkowej dydaktyzacji, co znacznie usprawnia przygotowanie się do prowadzenia lekcji.

W celu przygotowania ucznia do ustnej części egzaminu zaproponowano w *Komplett plus 1* dwa typy zadań: rozmowę sterowaną oraz zadanie z wykorzystaniem ilustracji. Liczne zadania dodatkowe oraz informacje na temat odpowiedniej strategii ułatwiają rozwiązanie zadań.

Przykład zadania z podręcznika *Komplett plus 1* przygotowującego do części ustnej egzaminu (ćw. 4a-c, str. 101)

4a Ordne den deutschen Vokabeln die polnischen Entsprechungen zu.
Dopasuj polskie odpowiedniki do podanych wyrazów.

1. im Vordergrund	5. der Koch
2. im Hintergrund	6. der Kochkurs
3. Gewürze	7. das Kochbuch
4. der Teig	8. die Kochsendung

Sprechen

kucharz • na pierwszym planie • ciasto •
książka kucharska • przyprawy • na drugim
planie • program kulinarny • kurs gotowania

4b Schau dir das Foto an, lies dann den Text und wähle das richtige Wort.
Obejrzyj zdjęcie, następnie przeczytaj tekst i wybierz właściwy wyraz.

Auf dem Bild sehe ich ein Mädchen und einen Jungen. Die beiden sind in **einem Wohnzimmer / einer Küche**. Im Vordergrund steht ein **Tisch / Stuhl**. Im Hintergrund gibt es **Küchenschränke**. Das Mädchen und der Junge **stehen / sitzen** am Tisch. Auf dem Tisch gibt es **Gemüse / Obst**, z. B. Tomaten und Paprika wie auch Gewürze, also Salz, Pfeffer usw. Das Mädchen **macht / nimmt** ein Foto und der Junge rollt den Pizzateig aus. Der Junge ist sehr konzentriert. Er möchte in Zukunft vielleicht Koch werden.

Tipp!

Opisując ilustrację, należy przekazać najważniejsze informacje. Należą do nich: postaci, miejsce, w którym odbywa się przedstawiona sytuacja, oraz wykonywane czynności. Przeczytaj tekst umieszczony obok zdjęcia i sprawdź, czy zawiera wszystkie wymienione elementy opisu.

Tipp!

W odpowiedzi na pytania możesz wykorzystać podane słownictwo.

4c Beantworte die Fragen.
Odpowiedz na pytania.

1. Warum macht das Mädchen ein Foto?
2. Wie kann man kochen lernen?

1. zum ersten Mal Pizza backen • ein Projekt für die Schule machen • ein Foto für ihre Eltern machen • Pizza für die ganze Familie backen • eine Überraschung machen
2. in einem Kochkurs kochen lernen • einen Kochkurs besuchen • zusammen mit Freunden kochen • von den Eltern oder Großeltern kochen lernen • gute Kochrezepte in einem Kochbuch oder im Internet finden • Filme im Internet sehen • sich Kochsendungen anschauen • allein kochen lernen

Handreife

101

4.5. Autonomia ucznia

Idealny uczeń autonomiczny to taki, który chętnie komunikuje się w języku obcym, sam inicjuje rozmowy, nie obawia się rozmów z rodzimym użytkownikiem języka, potrafi wiazać nową wiedzę z wiedzą już posiadaną (Zawadzka, 2004: 233). Kiedy pojawiają się problemy z uczeniem się, nie rezygnuje, lecz jest konsekwentny. Dyskutuje też z innymi osobami na temat problemów związanych z nauką języka obcego. Uczeń autonomiczny posiada wiedzę o etapach uczenia się, planowaniu, organizacji pracy, wyborze materiałów do nauki, technik i strategii uczenia się. Podstawa programowa zakłada, że nauka w szkole ponadpodstawowej ma sprzyjać autonomii. Realizacja tego zalecenia stanowi szczególne zadanie nauczycieli i

38

szkoły. Nauczyciele powinni zachęcać uczniów do pracy własnej z wykorzystaniem filmów, zasobów internetu, książek (np. uproszczonych lektur), komunikatorów i mediów społecznościowych w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów. W szkole powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi, np. konkursy, wystawy, seanse filmowe, spotkania czytelnicze, dni języków obcych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu eTwinning, umożliwiające uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka docelowego;

Aby uczeń pracował autonomicznie, należy uwzględnić następujące warunki:

- wspólne (nauczyciel i uczeń) planowanie tematyki zajęć lekcyjnych i wydarzeń związanych z językiem niemieckim (uczniowie mogą zgłosić na początku września propozycje piosenek, filmów, tekstów, które chcieliby realizować; uczniowie powinni mieć też wpływ na wybór tematyki konkursów, seansów filmowych, programów europejskich typu eTwinning, dni języków obcych),
- precyzyjne określanie celów lekcji (na każdej lekcji),
- dostarczenie uczniowi informacji dotyczących strategii uczenia się i korzyści z ich stosowania (uczniowie mogą prezentować własne strategie uczenia się i porównywać ze strategiami proponowanymi przez nauczyciela),
- stosowanie otwartych form pracy, np. stacji uczenia się, projektów, dramy,
- tworzenie przyjaznej atmosfery na lekcji (warto włączyć muzykę klasyczną, np. utwory W.A.Mozarta, które odwzorowują rytm bicia serca, co wprowadza w stan tzw. zrelaksowanej koncentracji),
- chwalenie uczniów nawet za niewielkie sukcesy (określenie słabych stron powinno być poprzedzone komentarzem dotyczącym sukcesów ucznia),
- zachęcanie do samooceny (samoocena może się odbywać na lekcji powtórzeniowej).

4.5.1. Wdrażanie do samooceny

Istotną umiejętnością w procesie autonomizacji jest samoocena (Zawadzka: 2004, 244). Zbyt niska samoocena niesie ze sobą negatywne skutki, tzn. brak zainteresowań poznawczych, rezygnację z podejmowania wysiłku, niskie wyniki w nauce. Celem samooceny jest diagnoza mocnych i słabych stron własnej kompetencji komunikacyjnej, porównanie jej poziomu z modelem docelowym. Dzięki takiej autodiagnozie możliwe staje się świadome i lepiej zorganizowane uczenie się, a także rozwijanie odpowiedzialności za rozwój własnej kompetencji komunikacyjnej.

Tabele samooceny zamieszczone są w książce ćwiczeń do podręcznika *Komplett plus*. Uczeń, wykonując zadanie, sprawdza, w jakim stopniu opanował najważniejsze treści z rozdziału.

Przykład samooceny ze str. 48 z książki ćwiczeń *Komplett plus 1*:

Selbst-einschätzung

Uzupełnij tabelę i oceń swoje umiejętności, zakreślając odpowiednią kratkę.

😊 umiem bardzo dobrze
 😊 umiem dobrze
 😐 umiem słabo
 😞 nie umiem

Wyznacz konkretny termin nadrobienia zaległości.

Umiem	Na przykład	Moja samoocena				Zaległości nadrobij do
		😊😊	😊	😊	😊	
powiedzieć, co lubię robić w czasie wolnym	<i>Ich lese gern.</i>					
zapytać inne osoby o ich zajęcia	<i>Was machst du am Sonntag?</i>					
zapropnować wspólne spędzenie czasu i zaprosić do kina / teatru	<i>Ich habe zwei Theaterkarten. Kommst du mit?</i>					
odmówić	<i>Es tut mir leid, das geht nicht. Trotzdem schön, dass du gefragt hast.</i>					
zgodzić się	<i>Einverstanden.</i>					
nazwać dni tygodnia i pory dnia	<i>Montag, am Morgen</i>					
zapytać o godzinę	<i>Wie spät ist es?</i>					
określić czas (trwania) jakiegoś zdarzenia	<i>Bis wann hast du Unterricht?</i>					
opowiedzieć o swoim planie lekcji	<i>Am Montag habe ich Polnisch, die zweite Stunde ist Mothe, ...</i>					
nazwać przybory szkolne	<i>der Kugelschreiber</i>					
pytać, czy ktoś czegoś potrzebuje	<i>Brauchst du die Schere?</i>					
mówić, czego potrzebuję	<i>Ich brauche den Kugelschreiber.</i>					
👑 nazwać różne typy szkół w Niemczech	<i>die Grundschule</i>					
👑 porównać niemiecki i polski system ocen szkolnych	<i>1 = in Deutschland – sehr gut, in Polen – niedostateczny</i>					

48

Na pierwszej stronie każdego rozdziału podręcznika *Komplett plus* znajdują się też wskazówki: *W tym rozdziale nauczę się* (np. opowiadać o przedmiotach szkolnych i nauczycielach, nazywać meble i wyposażenie mieszkania itd.) oraz zagadnienia gramatyczne. Uczeń może również na bazie tego materiału dokonać samooceny oznaczając, czy dany aspekt został opanowany czy też nie. Uczeń może zamieścić powyższe aspekty w tabeli i dokonać samooceny.

4.6. Sposób realizacji programu z uczniami potrzebującymi indywidualizacji

A. Praca z uczniem zdolnym

Ucznia zdolnego cechuje m.in. efektywne uczenie się rzeczy nowych, oryginalność w myśleniu i działaniu, duże nasilenie dążeń poznawczych, wysoki poziom myślenia analitycznego i produktywnego, wytrwałość w rozwiązywaniu problemów.

Uczeń zdolny potrzebuje zatem indywidualizacji w procesie nauczania. Ważnym zadaniem nauczyciela jest przygotowanie zajęć rozwijających zdolności uczniów o ponadprzeciętnym potencjale.

Wybór metod i form pracy należy poprzedzić identyfikacją, obserwacją, zebraniem wywiadu i diagnozą zdolności.

W pracy z uczniem zdolnym należy uwzględnić:

- swobodę w wyborze formy i treści pracy,
- ciekawy materiał, który zainteresuje zdolnego ucznia,
- realizację treści w sposób interdyscyplinarny,

- wykorzystywanie zróżnicowanych źródeł informacji,
- prowadzenie fragmentów lekcji przez ucznia,
- różnicowanie prac klasowych i domowych,
- motywowanie do udziału w konkursach i olimpiadach,
- organizowanie spotkań ucznia z rodzimymi użytkownikami języka obcego,
- akceptację faktu, że uczeń zdolny może wyprzedzać nauczyciela w pewnych skojarzeniach i pomysłach.

Podręcznik *Komplett plus 1* ułatwia pracę z uczniem zdolnym, gdyż oferuje:

- powieść w odcinkach *Marie und Luca*, która umożliwia pracę z tekstem literackim,
- podrzdziały *Schritt für Schritt*, które pomagają w przygotowaniu do egzaminu maturalnego od pierwszych lekcji,
- podrzdziały *Landeskunde*, które poszerzają wiedzę ucznia z zakresu realioznawstwa.

B. Praca z uczniem z dysleksją rozwojową

Nauczyciel języka obcego powinien też umieć pracować z uczniami, którzy mają takie trudności w uczeniu się jak dysleksja, dysortografia oraz dysgrafia.

- *Dysleksja* to specyficzne trudności w nauce czytania, którym często towarzyszą trudności w pisaniu.
- *Dysortografia* to specyficzne trudności w komunikowaniu się za pomocą pisma, zwłaszcza w opanowaniu poprawnej pisowni (m. in. błędy ortograficzne). Trudności w opanowaniu poprawnej pisowni mogą występować łącznie z trudnościami w czytaniu lub samodzielnie.
- *Dysgrafia* to trudności w opanowaniu właściwego poziomu graficznego pisma.

W pracy z uczniami z dysleksją rozwojową warto uwzględnić:

- używanie pomocy wizualnych (plakaty, obrazki, plansze, mapy itp.),
- stosowanie gier i zabaw np. gry w podręczniku *Komplett plus 1*, s. 15,
- stosowanie nauczania polisensorycznego, angażując jak najwięcej zmysłów (wzrok, słuch, dotyk),
- korzystanie z nagrań tekstów, umożliwiając uczniowi jednoczesne słuchanie i czytanie np. ćwiczenie 1, s. 52 w podręczniku *Komplett plus 1*,
- zachęcanie do słuchania tekstów w domu,
- preferowanie cichego czytania,
- sprawdzanie zrozumienia tekstu logicznym kończeniem zdań na podstawie informacji lub odpowiedziami na pytania np. ćwiczenie 1, s. 74 w podręczniku *Komplett plus 1*,
- powtarzanie chórem trudniejszych, złożonych słów i dźwięków np. ćwiczenie 2, s. 48 w podręczniku *Komplett plus 1*,
- zaznaczanie kolorem trudności ortograficznych w wyrazach,
- uczenie kojarzenia pisowni słów sprawiających trudność,
- tematyczne grupowanie słówek,
- mobilizowanie ucznia do pracy poprzez stosowanie różnorodnych ćwiczeń na lekcji, a także zadawanie dodatkowych ćwiczeń do samodzielnej pracy w domu,
- korzystanie z krzyżówek np. ćwiczenie 1, s. 105 w podręczniku *Komplett plus 1*,
- zabawa w odgrywanie ról, historyjek np. ćwiczenie 6b/63 w podręczniku *Komplett plus 1*
- angażowanie uczniów do wykonywania pomocy dydaktycznych i organizowania gier i zabaw,
- stosowanie odpowiedniego sposobu egzekwowania, oceniania wiedzy i umiejętności:

- oceniając pracę pisemną nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych, wyjątkiem są błędy zmieniające znaczenie wyrazu lub zaburzające poprawność gramatyczną,
- prace pisemne ucznia powinny być oceniane przede wszystkim pod względem treści, zakresu struktur leksykalno-gramatycznych, spójności i logiki,
- błędy interpunkcyjne w pracach z języków obcych nie powinny powodować obniżenia oceny ogólnej.

4.7. Przykładowe scenariusze lekcji na podstawie podręcznika *Komplett plus*

4.7.1.

Temat lekcji: Wer ist das?

Rozdział Intro, Lektion g

Cele lekcji:

- uczeń rozumie i stosuje pytania rozpoczynające się zaimkiem pytającym,
- uczeń rozumie pytania o rozstrzygnięcie,
- uczeń podaje informacje o sławnych osobach,
- uczeń stosuje zaimki osobowe w 3. osobie liczby pojedynczej i mnogiej.

Zakres tematyczny: człowiek (dane personalne, zainteresowania)

Struktury leksykalno-gramatyczne: pytania rozpoczynające się zaimkiem pytającym: *Wer? Was? Woher? Wo?*, pytania o rozstrzygnięcie, zaimki osobowe w 3. osobie liczby pojedynczej

Pomoce dydaktyczne: podręcznik, płyta CD, odtwarzacz płyt CD, zdjęcia sławnych osób

Formy socjalne: praca indywidualna, praca w parach, praca w plenum

Metody pracy: praca z materiałem ikonograficznym, praca z tekstem pisanym i tekstem ze słuchu.

Przebieg lekcji:

L.p.	Przebieg lekcji	Formy pracy	Materiał
1. Wstęp (5 min)	A. Czynności organizacyjne. B. Rozgrzewka: Nauczyciel stawia pytanie <i>Wer ist das?</i> i pokazuje zdjęcia sławnych osób. Uczniowie odpowiadają według wzoru: <i>Das ist Angela Merkel</i> itd. <u>Alternatywa:</u> Nauczyciel wskazuje na dowolne osoby w klasie i pyta: <i>Wer ist das?</i> Uczniowie podają imię i nazwisko wskazanej osoby.	plenum	zdjęcia w formie elektronicznej lub w formie papierowej
2. Prezentacja i semantyzacja (15 min)	Uczniowie zapoznają się z treścią zadania, a następnie czytają i słuchają teksty o znanych osobach. Rozwiązania prezentują w plenum.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 1, s. 24

	Uczniowie odpowiadają na pytania.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 2a i 2b, s. 24
	Uczniowie analizują regułę gramatyczną dotyczącą tworzenia pytań.	indywidualnie, plenum	podręcznik, s. 25
3. Faza ćwiczeń (20 min)	Uczniowie prezentują sławne osoby.	indywidualnie	zadanie 3a, s. 25
	Uczniowie zapisują w parach 3-5 pytań dotyczących osób z zadania 3a, np.: <i>Wo wohnt Sebastian Vettel?</i>	pary	zeszyt
	Zapisane pytania uczniowie zadają innym osobom w klasie.	plenum	–
	Uczniowie wcielają się w rolę wybranych sławnych osób (osoby z zadania 3a lub inne), a następnie odpowiadają na pytania zadawane im przez innych uczniów: <i>Wo wohnst du/wohnen Sie? Woher kommst du/kommen Sie? Was bist du/sind Sie von Beruf?</i>	plenum	–
4. Podsumowanie lekcji i objaśnienie pracy domowej (5 min)	A. Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się na tej lekcji.	plenum	–
	B. Nauczyciel podaje pracę domową	plenum	zadanie 4, s. 25 oraz ustna prezentacja trzech znanych osób z krajów niemieckiego obszaru językowego

4.7.2.

Temat lekcji: Meine Schulsachen.

Rozdział 1, Lektion 1d

Cele lekcji:

- uczeń nazywa przybory szkolne,
- uczeń stosuje rzeczownik z rodzajnikiem określonym w mianowniku i bierniku,
- uczeń rozumie tekst ze słuchu dotyczący przyborów szkolnych.

Zakres tematyczny: edukacja

Struktury leksykalno-gramatyczne: rzeczownik z rodzajnikiem określonym w mianowniku i bierniku, nazwy przyborów szkolnych

Pomoce dydaktyczne: podręcznik, płyta CD, odtwarzacz płyt CD, przybory szkolne

Formy socjalne: praca indywidualna, praca w parach, praca w plenum

Metody pracy: demonstracja przyborów szkolnych, praca z tekstem pisany i tekstem ze słuchu, dialogi.

Przebieg lekcji:

L.p.	Przebieg lekcji	Formy pracy	Materiał
1. Wstęp (5 min)	A. Czynności organizacyjne. B. Rozgrzewka: Uczniowie domyślają się polskich odpowiedników przyborów szkolnych, które wymienia nauczyciel: <i>das Lineal, der Textmarker, das Buch, der Korrekturstift.</i>	plenum	–
2. Prezentacja i semantyzacja (15 min)	Uczniowie grupują przybory szkolne według rodzaju i zapisują je w zeszytach. Rozwiązania prezentują w plenum.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 3, s. 51
	Nauczyciel gromadzi na stoliku przybory szkolne. Uczniowie odgrywają minidialogi według wzoru: <i>A. Wo ist das Lineal?</i> <i>B. Hier ist es!</i>	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 4, s. 51
	Nauczyciel pyta uczniów o przypadek, jaki został zastosowany w przykładach z zadania 4 i 5. Uczniowie podają różnice pomiędzy użyciem rzeczownika z rodzajnikiem określonym w mianowniku i bierniku.	plenum	podręcznik – zadanie 4 i 5, s. 51
3. Faza ćwiczeń (20 min)	Uczniowie prezentują minidialogi dotyczące przyborów szkolnych.	pary, plenum	podręcznik – zadanie 5, s. 51
	Uczniowie zapoznają się z zadaniem i słuchają tekstu dotyczącego przyborów szkolnych.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 6, s. 51
	Nauczyciel podnosi różne przybory szkolne, a uczniowie podają ich znaczenie w języku niemieckim.	plenum	–
	Uczeń A wymienia przedmiot szkolny, np. <i>Mathematik</i> i rzuca piłeczkę/maskotkę uczniowi B. Uczeń B podaje, jakich przyborów szkolnych	plenum	–

	potrzebuje na lekcji matematyki, wskazując na przybory szkolne znajdujące się na stoliku.		
4. Podsumowanie lekcji i objaśnienie pracy domowej (5 min)	A. Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się na tej lekcji.	plenum	–
	B. Praca domowa	plenum	podręcznik – zadanie 2a i 2b , s. 59

4.7.3.

Temat lekcji: Das ist mein neues Haus.

Rozdział 2, Lektion 2b

Cele lekcji:

- uczeń nazywa pomieszczenia w domu/mieszkanii,
- uczeń określa położenie pomieszczeń,
- uczeń nazywa niektóre meble,
- uczeń stosuje rodzajniki w mianowniku,
- uczeń stosuje przymiotnik w funkcji orzecznika.

Zakres tematyczny: miejsce zamieszkania (opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia)

Struktury leksykalno-gramatyczne: pomieszczenia w domu/mieszkanii, lokalizacja pomieszczeń, meble, rodzajnik określony w mianowniku, przymiotnik w funkcji orzecznika,

Pomoce dydaktyczne: podręcznik, płyta CD, odtwarzacz płyt CD, arkusz papieru o formacie A4, flamastry

Formy socjalne: praca indywidualna, praca w parach, praca w plenum

Metody pracy: uzupełnianie mapy myśli, praca z tekstem pisanym i tekstem ze słuchu, dialogi, rysowanie planu domu/mieszkania i prezentacja.

Przebieg lekcji:

L.p.	Przebieg lekcji	Formy pracy	Materiał
1. Wstęp (5 min)	A. Czynności organizacyjne. B. Rozgrzewka: Uczniowie uzupełniają mapę myśli.	plenum	podręcznik, s. 67
2. Prezentacja i semantyzacja (15 min)	Uczniowie znajdują polskie odpowiedniki wyrazów kluczowych.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 1, s. 70
	Uczniowie zapoznają się z zadaniem, a następnie słuchają nagrania i uzupełniają luki w tekście.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 2, s. 70
	Uczniowie słuchają wyrazów związanych z domem i uzupełniają rodzajniki.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 3a, s. 71
3. Faza ćwiczeń (20 min)	Uczniowie odgrywają dialogi.	pary	zadanie 3b, s. 71

	Uczniowie rysują na kartkach A4 plan swojego domu/mieszkania i opisują go. Wykorzystują określenia położenia <i>links, rechts, oben, unten, in der Mitte</i> oraz przymiotniki w funkcji orzecznika, np.: <i>klein, groß, gemütlich, dunkel</i> .	indywidualnie, plenum	–
4. Podsumowanie lekcji i objaśnienie pracy domowej (5 min)	A. Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się na tej lekcji.	plenum	–
	B. Nauczyciel podaje pracę domową.	plenum	podręcznik – zadanie 4, s. 71

4.7.4.

Temat lekcji: Steffi hat Fieber.

Rozdział 3, Lektion 3d

Cele lekcji:

- uczeń informuje o swoim samopoczuciu i samopoczuciu innych osób,
- uczeń pyta o samopoczucie,
- uczeń nazywa części ciała i dolegliwości,
- uczeń podaje termin wizyty lekarskiej.

Zakres tematyczny: zdrowie (samopoczucie)

Struktury leksykalno-gramatyczne: części ciała, dolegliwości, pytania o samopoczucie, podawanie czasu godzinowego

Pomoce dydaktyczne: podręcznik, płyta CD, odtwarzacz płyt CD, piłeczka/maskotka

Formy socjalne: praca indywidualna, praca w parach, praca w plenum

Metody pracy: praca z materiałem ikonograficznym, praca z tekstem pisanym i tekstem ze słuchu, minidialogi.

Przebieg lekcji:

Lp.	Przebieg lekcji	Formy pracy	Materiał
1. Wstęp (5 min)	A. Czynności organizacyjne. B. Uczniowie pytają się nawzajem: <i>Wie geht es dir heute?</i> i udzielają odpowiedzi.	plenum	podręcznik, s. 89
2. Prezentacja i semantyzacja (15 min)	Nauczyciel zapisuje temat: <i>Steffi hat Fieber</i> . Uczniowie odgadują problem zdrowotny Steffi na podstawie ilustracji.	plenum	podręcznik – ilustracja pierwsza, s. 96
	Uczniowie zapoznają się z treścią zadania 1 i rozwiązują je podczas słuchania.	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 1, s. 96
	Uczniowie odnajdują polskie odpowiedniki podanych zdań	indywidualnie, plenum	podręcznik – zadanie 2, s. 96

	w słuchanym/czytanym tekście.		
	Uczniowie powtarzają nazwy części ciała i dolegliwości.	plenum	podręcznik – zadanie 3, s. 96
3. Faza ćwiczeń (20 min)	Uczniowie zapisują, co dolega osobom na obrazkach.	indywidualnie	podręcznik – zadanie 6, s. 97
	Uczeń A podaje nazwę części ciała z zadania 3 w języku polskim, np. <i>głowa</i> i rzuca piłeczkę do ucznia B, który podaje dolegliwość związaną z tą częścią ciała: <i>Ich habe Kopfschmerzen</i> . Uczeń B podaje inną nazwę części ciała w języku polskim i rzuca piłeczkę do ucznia C itd.	plenum	–
	Uczeń A wskazuje na wybraną część ciała, np. <i>głowa, plecy</i> itd. Uczeń B pyta: <i>Hast du Kopfschmerzen?</i> Uczeń A odpowiada: <i>Ja, ich habe Kopfschmerzen.</i> lub <i>Nein, ich habe Magenschmerzen.</i>	pary	–
	Uczniowie odczytują treść wiadomości (poczta głosowa), w którym określają dolegliwości, z powodu których odwołują spotkanie z kolegą/koleżanką, i podają termin swojej wizyty u lekarza.	indywidualnie, plenum	–
4. Podsumowanie lekcji i objaśnienie pracy domowej (5 min)	A. Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się na tej lekcji.	plenum	–
	B. Nauczyciel podaje pracę domową.	plenum	podręcznik – zadanie 8a, dla chętnych 8b

5. Standardy osiągnięć

Wymagania ogólne i szczegółowe, które są zawarte w podstawie programowej, nawiązują do działań językowych składających się na kompetencję komunikacyjną opisaną w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego*. Przygotowanie uczniów do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym wiąże się ściśle z osiągnięciem poziomu B1 (B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi). Uczniowie muszą realizować wówczas założenia programowe III.1.P. Uczniowie realizujący poziom III.2 osiągną poziom A2+, zaś uczniowie realizujący poziom III.2.0 znajdują się na poziomie A2 według skali *Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego*. Osiągnięcie poszczególnych poziomów umożliwia niniejszy program.

Poniżej zamieszczono ogólne zestawienie skali biegłości językowej zawartej w *Europejskim systemie opisu kształcenia językowego*.

Poziom samodzielności	B1+	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem danego języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi formułować przejrzyste wypowiedzi ustne i pisemne w szerokim zakresie tematów, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.
Poziom samodzielności	B1	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych jej spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, czasu wolnego itd. Potrafi radzić sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą zdarzyć się w czasie podróży po regionie, gdzie mówi się danym językiem. Potrafi tworzyć proste, spójne wypowiedzi ustne lub pisemne na tematy, które są jej znane bądź ją interesują. Potrafi opisywać doświadczenia, zdarzenia, nadzieje, marzenia i zamierzenia, krótko uzasadniając bądź wyjaśniając swoje opinie i plany.
Poziom podstawowy	A2	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie wypowiedzi i często używane wyrażenia w zakresie tematów związanych z życiem codziennym. Są to np. bardzo podstawowe informacje dotyczące osoby rozmówcy i jego rodziny, zakupów, otoczenia, pracy. Potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe. Potrafi w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego.
Poziom podstawowy	A1	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie i potrafi stosować potoczne wyrażenia i bardzo proste wypowiedzi dotyczące konkretnych potrzeb życia codziennego. Potrafi formułować pytania z zakresu życia prywatnego, dotyczące np. miejsca, w którym mieszka, ludzi, których zna, i rzeczy, które posiada, oraz odpowiadać na tego typu pytania. Potrafi przedstawiać siebie i innych. Potrafi prowadzić prostą rozmowę, pod warunkiem, że rozmówca mówi wolno, zrozumiale i jest gotowy do pomocy.

6. Sposoby kontroli osiągnięć ucznia i ocenianie ucznia

Ocenianie osiągnięć ucznia pomaga m.in. w określeniu jego indywidualnych potrzeb, postępów i efektywności kształcenia. Ocena powinna uzmysławiać nauczycielowi konieczność zmiany lub kontynuację metod kształcenia.

Elżbieta Zawadzka (2007, 266) podkreśla funkcję diagnostyczną i klasyfikującą oceniania. Funkcja diagnostyczna dotyczy monitorowania postępów ucznia i określania jego indywidualnych potrzeb, określania efektywności metod, planowania procesu nauczania, przekazywania informacji zwrotnej uczniowi i rodzicom. Funkcja klasyfikacyjna dotyczy różnicowania i grupowania uczniów według określonej skali. Jest niezwykle istotna przy ocenie poziomu osiągniętego w dłuższym czasie.

Na lekcji języka obcego nauczyciel może oceniać m.in.:

- zadania domowe,
- odpowiedzi ustne,
- krótkie kartkówki sprawdzające opanowanie materiału z jednej, dwóch lub trzech lekcji,
- sprawdziany,
- testy diagnostyczne
- aktywność na lekcji,
- prace w grupach,
- gotowość do podejmowania dodatkowych zadań (np. udział w konkursach lub uroczystościach szkolnych).

Waga w/w działań ucznia powinna być zróżnicowana. Inaczej traktuje się ocenę za zadanie domowe, kartkówkę, a inaczej za sprawdzian obejmujący materiał z całego rozdziału. Przy ocenianiu krótkich kartkówek proponuję przyjąć następującą skalę ocen:

ocena	% maksymalnej liczby punktów
niedostateczny	0–49
dopuszczający	50–64
dostateczny	65–79
dobry	80–89
bardzo dobry	90–97
celujący	98–100

Przy ocenianiu sprawdzianów proponuję przyjąć następującą skalę ocen:

ocena	% maksymalnej liczby punktów
niedostateczny	0–39
dopuszczający	40–55

dostateczny	56–70
dobry	71–85
bardzo dobry	86–95
celujący	96–100

6.1. Wymagania na poszczególne oceny

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) gramatyki i słownictwa:

- bezbłędnie stosuje nie tylko proste, ale i złożone struktury gramatyczne,
- dysponuje niezwykle szerokim zasobem słownictwa,
- zawsze poprawnie używa słownictwa o charakterze złożonym/abstrakcyjnym.

b) rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego:

- rozumie wypowiedzi rodzimych użytkowników języka o różnorodnej tematyce,
- rozumie tekst ze słuchu lub tekst pisany bez użycia słownika,
- zawsze rozumie polecenia nauczyciela.

c) mówienia:

- w naturalny sposób formułuje komunikatywną i bezbłędną wypowiedź,
- mówi płynnie,
- posługuje się poprawnym językiem, nie popełniając błędów,
- dysponuje niezwykle szerokim zasobem słownictwa,
- omawia tematy proste i złożone;
- wymowa i intonacja są bezbłędne.

d) pisania:

- realizuje zadanie zawierające pełne zdania, rozbudowane struktury leksykalno-gramatyczne;
- w zadaniu pisemnym zawsze zawiera wszystkie istotne punkty,
- nie popełnia błędów w pisowni oraz interpunkcji.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) gramatyki i słownictwa:

- poprawnie operuje prostymi i złożonymi strukturami gramatycznymi,
- buduje spójne zdania,
- dysponuje szerokim zasobem słownictwa,
- poprawnie używa słownictwa o charakterze bardziej złożonym/abstrakcyjnym,
- sporadycznie popełnia drobne błędy językowe niezakłócające komunikacji.

b) rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego:

- rozumie tekst ze słuchu lub tekst pisany z minimalnym użyciem słownika,
- rozumie ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów,
- wyszukuje w tekście niezbędne informacje,
- rozumie polecenia nauczyciela.

c) mówienia:

- formułuje wypowiedzi, które są spójne i logiczne,
- tworzy wypowiedzi, które charakteryzują się bogatym zasobem środków leksykalno-gramatycznych,
- omawia tematy proste oraz tematy o charakterze bardziej złożonym,
- sporadycznie popełnia błędy, które nie zakłócają komunikacji,
- ma wymowę i intonację, które na ogół nie sprawiają odbiorcy trudności w zrozumieniu wypowiedzi.

d) pisania:

- tworzy wypowiedzi, które cechuje zadowalający zakres środków językowych,
- sporadycznie popełnia błędy, które nie zakłócają komunikacji,
- w zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty,
- używa prawidłowej pisowni oraz interpunkcji.

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) gramatyki i słownictwa:

- poprawnie operuje większością prostych i złożonych struktur gramatycznych,
- w większości przypadków buduje spójne zdania,
- dysponuje dość szerokim zasobem słownictwa,
- popełnia nieliczne błędy językowe, niezakłócające lub zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację.

b) rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego:

- rozumie tekst ze słuchu lub tekst pisany ze sporadycznym użyciem słownika,
- jest zazwyczaj w stanie zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów,
- wydobywa większość potrzebnych informacji,
- rozumie polecenia nauczyciela.

c) mówienia:

- przeważnie z powodzeniem przekazuje informacje,
- mówi spójnie z lekkim wahaniem,
- popełnia nieliczne błędy językowe, które nie zakłócają komunikacji,
- wypowiada się na tematy proste i niektóre tematy o charakterze bardziej złożonym,
- ma wymowę i intonację, które czasami sprawiają odbiorcy drobne trudności w zrozumieniu wypowiedzi.

d) pisania:

- tworzy na ogół teksty zawierające pełne zdania, proste struktury leksykalno-gramatyczne,
- przeważnie pisze teksty spójne i logiczne,
- w zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty, chociaż niektórym z nich poświęca niewiele miejsca,
- popełnia nieliczne błędy językowe, które nie zakłócają komunikacji,
- przeważnie używa prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) gramatyki i słownictwa:

- poprawnie operuje niektórymi prostymi strukturami gramatycznymi,
- niekiedy buduje spójne zdania,
- na ogół używa odpowiedniego słownictwa do zadania,

- rzadko używa słownictwa o charakterze bardziej złożonym,
 - popełnia wiele błędów językowych, które czasami zakłócają komunikację.
- b) rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego:
- rozumie tekst ze słuchu lub tekst pisany o niskim stopniu trudności bez pomocy nauczyciela,
 - rozumie część kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach,
 - zazwyczaj rozumie polecenia nauczyciela.
- c) mówienia:
- tworzy wypowiedzi zawierające proste struktury i słownictwo,
 - czasami tworzy wypowiedź niespójną i nielogiczną,
 - dysponuje ograniczonym zasobem środków leksykalno-gramatycznych,
 - wypowiada się na tematy proste, a rzadziej na tematy o charakterze bardziej złożonym
 - popełnia liczne błędy językowe, które częściowo zakłócają komunikację,
 - ma wymowę i intonację, które czasami sprawiają odbiorcy trudności w zrozumieniu wypowiedzi.
- d) pisania:
- pisze teksty zawierające proste struktury leksykalno-gramatyczne,
 - w zadaniu pisemnym zawiera większość istotnych punktów,
 - popełnia liczne błędy językowe, które częściowo zakłócają komunikację,
 - używa czasem nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w zakresie:

- a) gramatyki i słownictwa:
- poprawnie operuje niedużą liczbą prostych struktur gramatycznych,
 - buduje zdania, ale przeważnie niespójne,
 - dysponuje niewielkim zasobem słownictwa,
 - czasami niepoprawnie używa podstawowego słownictwa.
- b) rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu pisanego
- rozumie tekst ze słuchu lub tekst pisany o niskim stopniu trudności, korzystając z pomocy nauczyciela lub kolegów,
 - rozumie kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach,
 - zazwyczaj rozumie podstawowe polecenia nauczyciela, ale czasem może potrzebować pomocy lub podpowiedzi.
- c) mówienia:
- próbuje sformułować krótką wypowiedź, która często jest niespójna i nielogiczna,
 - dysponuje bardzo ograniczonym zasobem środków leksykalno-gramatycznych,
 - rzadko próbuje zabierać głos w rozmowie,
 - popełnia bardzo liczne błędy językowe, które czasami zakłócają komunikację,
 - ma wymowę i intonację, które często sprawiają odbiorcy trudności w zrozumieniu wypowiedzi.
- d) pisania:
- tworzy proste wypowiedzi pisemne, zawierające mało urozmaicone struktury leksykalno-gramatyczne,
 - czasami tworzy tekst niespójny i nielogiczny,
 - w zadaniu pisemnym zawiera niektóre istotne punkty,
 - używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.

Uczeń, który nie spełnia powyższych wymagań, otrzymuje ocenę **niedostateczną**.

7. Ewaluacja.

Ewaluacja pozwala pozyskać informacje o stopniu opanowania wiadomości i umiejętności, dlatego powinna stanowić nieodłączną część procesu dydaktycznego. Każdy z tomów podręcznika *Komplett plus* jest wzbogacony o materiały dla nauczycieli – „Poradnik dla nauczyciela”. Można w nim odnaleźć kartkówki, testy rozdziałowe, testy semestralne i test końcowy, które służą ewaluacji.

Ocenianie wewnętrzne służy ustaleniu postępów ucznia w kontekście wymagań edukacyjnych.

Przykład testu rozdziałowego

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Punkte: _____ / 60

Note: _____

Komplett plus 1 TEST ROZDZIAŁOWY Kapitel 2

Wersja A

1 ♦ Przetłumacz rzeczowniki na język niemiecki, podając również ich rodzajnik i formę liczby mnogiej. _____ / 8

1. komoda _____
2. biurko _____
3. krzesło _____
4. wnuk _____
5. wuj _____
6. chomik _____
7. złota rybka _____
8. ogród _____

2 ♦ Uzupełnij zdania odmienionymi czasownikami: **mögen** lub **finden**. _____ / 5

1. Ich _____ meine Familie sehr.
2. Paul _____ seine Familie zu altmodisch.
3. _____ ihr eure Lehrer?
4. Ina _____ ihre Grundschullehrerin nett.
5. Wir alle _____ den Sportlehrer sehr.

3 ♦ Uzupełnij zdania zaimkami osobowymi w mianowniku lub w bierniku. _____ / 5

1. ■ Lernst du gern das Fach Physik?

- Nein, ich lerne _____ nicht gern. _____ ist zu schwer für mich.

2. ■ Frau Wenders ist meine Kunstlehrerin.

- Ich finde _____ kompetent. _____ ist auch nett.

3. ■ Wie ist dein Deutschlehrer?

- Ich finde _____ gerecht und verständnisvoll.

4 ◆ **Uzupelnij zdania rodzajnikami nieokreślonymi lub słówkiem *kein* w odpowiedniej formie.** _____ / 5

1. ■ Hast du _____ Geschwister?

- Nein, ich habe _____ Geschwister.

2. ■ Hast du _____ Cousin?

- Nein, ich habe _____ Cousin, ich habe aber _____ Cousine.

5 ◆ **Uzupelnij zdania właściwymi zaimkami dzierżawczymi w odpowiedniej formie.** _____ / 7

1. Alexander ist mein bester Freund. Er spricht Deutsch, aber auch

Russisch. _____ Mutter kommt nämlich aus Moskau. _____ Großeltern und _____ Onkel wohnen noch in Moskau. Alexander besucht im Sommer _____ Großeltern und _____ Onkel.

2. Sonay ist Türkin, sie ist aber in Deutschland geboren. _____ Eltern kommen aus Ankara. In Ankara wohnt nur noch _____ Großvater.

6 ◆ **Przetłumacz zdania na język niemiecki.** _____ / 10

1. Uważam, że mój brat jest bardzo sympatyczny i ładny. Ma zielone oczy i brązowe włosy, jak nasz dziadek.

2. ■ Masz rodzeństwo?

- Tak, mam dwie siostry: Annę i Marię.

3. ■ Co sądzicie o swoich rodzicach?

- Są bardzo nowoczesni.

3. Sörens Leben ist sehr einfach und nur spaßig.	☐	☐
4. Er steht immer sehr früh auf, wie alle seine Fans.	☐	☐
5. Im Juni beginnt seine Tournee durch Norddeutschland.	☐	☐
6. Er geht dann sehr spät ins Bett.	☐	☐
7. Nach dem Konzert isst er mit seiner Rockband.	☐	☐
8. Er isst gern Italienisch.	☐	☐
9. Nach der Tournee macht er mit seiner Gruppe Proben und sucht neue Songs.	☐	☐
10. Sein Arbeitstag beginnt dann gegen 10.00 Uhr.	☐	☐

LESEN

2 ♦ Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania. Uwaga! Pytania ułożone są w innej kolejności niż odpowiedzi na nie zawarte w tekście. _____ / 10

Hotel Mama!

„Hotel Mama“ ist vor allem bei jungen Männern sehr beliebt, meldet das Statistische Bundesamt im August 2014. Statistiken zeigen: Frauen ziehen früher aus als Männer. Vier Fünftel aller Männer und nur 66 Prozent der Frauen leben 2013 mit 20 Jahren noch bei den Eltern. Der Trend ist also: Immer länger bleiben junge Leute im Elternhaus wohnen. Thomas ist 24 Jahre alt und wohnt auch noch zu Hause. Er hat die Möglichkeit allein zu wohnen, zieht es aber vor, bei seinen Eltern zu bleiben. Im „Hotel Mama“ ist alles besser, bequem und vor allem „kostenlos“. Man kümmert sich um nichts. Mutti kocht, wäscht, bügelt, räumt auf und geht einkaufen. Außerdem ist Thomas' Mutter sehr modern, verständnisvoll und mit ihr kann er über alles sprechen. Auch seinen Vater findet Thomas nett und er kommt gut mit ihm aus. Die beiden haben auch gleiche Interessen: Sie sind beide sehr sportlich. „Segeln ist unser Lieblingshobby und sehr oft fahren wir am Sonntag an die Nordsee und segeln dort den ganzen Tag. Natürlich habe ich auch mein eigenes Leben. Ich habe viele Freunde und gehe oft mit ihnen aus. Aber sehr oft kommen sie auch zu mir nach Hause, denn sie fühlen sich sehr wohl bei mir. In unserem Partykeller spielen wir am Computer oder wir sehen uns einen Film an. Vati hat einen Fernseher mit einem großen Bildschirm. Besonders Action-Filme sieht man gut darauf. Viele von meinen Freunden wohnen zusammen in einer WG, sie sind sehr frei und unabhängig von ihren Familien. Sie kritisieren mich oft, denn ich wohne mit 24 Jahren immer noch bei meinen Eltern. Bestimmt ziehe ich eines Tages aus! Aber warum jetzt?“

1. Wo wohnt Thomas?

2. Wohnen alle seine Freunde noch bei den Eltern?

3. Bei wem ist das „Hotel Mama“ besonders beliebt?

GRAMMATIK UND WORTSCHATZ

4 ♦ Zapisz niemieckie odpowiedniki podanych słówek, uwzględniając również ich rodzajniki i formę liczby mnogiej tam, gdzie one występują. _____ / 10

1. oko _____
2. ząb _____
3. śniadanie _____
4. butelka _____
5. ryba _____
6. syn _____
7. wnuk _____
8. szafa _____
9. kuchnia _____
10. pies _____

5 ♦ Uzupełnij zdania przyimkami i brakującymi końcówkami form celownika. _____ / 5

1. Ich gehe _____ mein _____ Freundin.
2. Kati fährt _____ ihr _____ Klasse nach Hamburg.
3. Karl ist heute _____ Zahnarzt.
4. _____ d _____ Abendessen gehe ich sofort schlafen.
5. Die Kinder waschen sich die Hände _____ d _____ Essen.

6 ♦ Uzupełnij zdania zaimkami osobowymi w formie biernika lub celownika. _____ / 6

1. ■ Hallo Peter, wie geht es _____ ?
 - Es geht _____ sehr gut, danke.
2. ■ Wie findest du das Fach Biologie?
 - Ich finde _____ interessant
3. Wie geht es _____ , Frau Hanke?
4. Heute sehe ich Peter! Ich gehe zu _____ nach Hause.
5. Hallo Thomas, grüß dich Karin! Wie geht es _____ ?

7 ♦ Uzupełnij zdania podanymi czasownikami w odpowiedniej formie. _____ / 6

aufstehen ■ sich anziehen ■ zu Mittag essen ■ nehmen ■ möchten ■ sich treffen

Olga _____ immer um 7.00 Uhr _____ , sie _____ aber bis spät schlafen! Sie wäscht sich ihr Gesicht und sie _____ elegant _____. Sie bleibt den ganzen Tag in der Stadt. Um 13.00 Uhr _____ sie _____ .

Dann _____ sie _____ mit Helga. Um 17.00 Uhr
_____ sie den Bus nach Hause.

8 ♦ Jak powiesz to po niemiecku? _____ / 18

1. Powiedz, że jutro nie idziesz do swojej przyjaciółki, lecz do swojego dziadka.

2. Zapytaj Martina, czy jeszcze boli go gardło.

3. Zapytaj swojego przyjaciela Alego, co się jada na śniadanie w Turcji.

4. Powiedz swojemu przyjacielowi, że nie masz zwierzątka, ale bardzo lubisz koty.

5. Zapytaj Karin, ile osób jest u niej w domu.

6. Powiedz, że twój wujek ma syna, twojego kuzyna Piotra.

7. Powiedz, że twoje mieszkanie jest na drugim piętrze i ma sześć pokoiów.

Przykład testu końcowego

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Punkte: _____ / 100

Note: _____

Komplett plus 1 TEST KOŃCOWY

1 ♦ Zapisz niemieckie odpowiedniki podanych słówek, uwzględniając również ich rodzajniki i formę liczby mnogiej tam, gdzie one występują. _____ / 10

1. lekarz _____
2. książka _____
3. rower _____
4. pokój _____
5. kawiarnia _____
6. czas _____
7. miasto _____
8. przedmiot szkolny _____

9. tydzień _____
10. lekcja _____

2 ♦ Przetłumacz na język niemiecki nazwy dni tygodnia. _____ / 7

wtorek _____
czwartek _____
sobota _____
niedziela _____
poniedziałek _____
środa _____
piątek _____

3 ♦ Zapisz przeciwieństwo podanego słówka. _____ / 5

1. Tschüs! *Hallo!*
2. zuerst _____
3. jung _____
4. selten _____
5. spät _____
6. Guten Tag! _____

4 ♦ Uzupełnij tekst o rodzinie rodzajnikami, zaimkami dzierżawczymi i rzeczownikami. _____ / 10

Ich bin Markus, _____ (syn) von Herrn Kraus. _____
(*mój ojciec*) heißt Peter und _____ (*moja matka*) heißt Katharina.
Ich habe _____ (*siostrę*) und _____ (*brata*).
_____ (*Mój dziadek*) wohnt bei uns. Ich habe
auch _____ (*ciocię*) und _____ (*wujka*). Sie haben
drei _____ (*dzieci*): Sie sind _____ (*moimi kuzynami*).

5 ♦ Uzupełnij zdania podanymi czasownikami w odpowiedniej formie. _____ / 8

1. Wie viele Personen _____ (sein) ihr zu Hause?
2. Mein Vater _____ (arbeiten) als Ingenieur.
3. Paul _____ (fahren) mit dem Bus zur Schule.
4. Maria _____ (mögen) keinen Fisch.
5. _____ (wollen) du mit mir ins Zentrum?
6. _____ (fernsehen) du oft abends _____ ?
7. Marika und Sonja _____ (müssen) hier bleiben.

8. Wann _____ (sich treffen) du _____ mit deiner Freundin?

6 ♦ Uzupełnij zdania odpowiednimi zaimkami. _____ / 7

1. ■ Wie heißt das Kind?
 - _____ heißt Markus.
2. ■ Wie findest du Martin?
 - Ich finde _____ sympathisch.
3. ■ W _____ gibst du das Buch?
 - Ich gebe _____ meinem Freund Peter.
4. Kannst du _____ bitte helfen?
5. Wie geht's _____, Andreas?
6. Fühlst du _____ wieder wohl oder bist du noch krank?

7 ♦ Uzupełnij zdania odpowiednimi zaimkami dzierżawczymi. _____ / 7

1. ■ Wie sind die Eltern von Karin?
 - _____ Mutter ist sehr nett, _____ Vater ist dagegen sehr streng.
2. ■ Wer ist der Bruder von Karl?
 - _____ Bruder ist der Junge links.
3. Das ist die Schwester von Sylvia. _____ Bruder ist heute nicht zu Hause.
4. Frau Kraus, wie ist _____ Vorname, bitte?
5. Wir sind Markus und Thomas und das sind _____ Eltern.
6. Stephan, Karl, wie heißt _____ Bruder?

8 ♦ Uzupełnij zdania przymkami i rodzajnikami tam, gdzie jest to konieczne. _____ / 11

1. Pedro kommt _____ Spanien. Er wohnt _____ Madrid. Jetzt besucht er einen Sprachkurs _____ Berlin.
2. _____ Vormittag hat Sabine fünf Stunden Unterricht, _____ Nachmittag geht sie _____ Kino und _____ Abend _____ 22 Uhr geht sie schlafen.
3. _____ Montag _____ Freitag gibt es Schule.
4. Es ist fünf _____ acht (8.05).

9 ♦ Ułóż zdania z podanych wyrazów. _____ / 5

1. heute / sechs Stunden in der Schule / wir / bleiben
-

2. wir / wollen / gehen / ins Kaufhaus / ?

3. sein / ich / zu Hause / um 8.00 Uhr

4. gern / Fußball / du / spielen / ?

5. nicht das Deutschbuch / sondern / das Deutschheft / ich / suche

10 ♦ Przetłumacz zdania na język niemiecki.

_____ / 10

1. Anna nie ma rodzeństwa.

2. Ona lubi jeździć na rowerze i często chodzi popływać.

3. Boli mnie głowa.

4. Christiane codziennie jeździ na rowerze.

5. Pietro pochodzi z Włoch, ale mieszka w Niemczech.

11 ♦ Opisz swój dzień (co najmniej 10 zdań).

_____ / 20

Inne przykładowe zadania sprawdzające stopień spełnienia wymagań:

Przykładowa kartkówka do rozdziału Intro, Lektion f

1. Was passt zu den Sätzen unten? Co pasuje do poniższych zdań? _____/6 Punkte

Tennis ▪ Rad ▪ am Computer ▪ Gitarre ▪ Auto ▪ Ski

Ich spiele _____.

Ich fahre _____.

2. Schreibe die Zahlen mit den Worten. Zapisz liczby słownie. _____/4 Punkte

5 _____

9 _____

12 _____

18 _____

3. Schreibe über dich. Berücksichtige: Vorname, Herkunft, Wohnort, Alter, Muttersprache. Napisz o sobie. Uwzględnij imię, kraj pochodzenia, miejsce zamieszkania, wiek, język ojczysty. _____/10 Punkte

Przykładowy sprawdzian do rozdziału 1.

Aufgabe 1. Lies die Texte und die Fragen A-F. Welche Frage und welcher Text passen zusammen? Eine Frage passt zu keinem Text. Przeczytaj teksty i pytania A-F. Jakie pytanie i jaki tekst pasują do siebie? Jedno pytanie nie pasuje do żadnego tekstu. _____/5 Punkte

1. _____ Im Winter fahre ich gern Ski. Im Sommer schwimme ich. Ich glaube, ich bin sehr sportlich. Sport macht mir viel Spaß. Zu Hause lese ich natürlich viel oder spiele Computerspiele.

2. _____ Immer am Vormittag in der Schule. Am Nachmittag höre ich viele CDs zu Hause und mache Übungen zur Grammatik. In der Nacht lerne ich nie.

3. _____ Manchmal brauche ich nur zwei Stunden, manchmal sogar fünf oder sechs. Meine Freunde lernen nicht so lange wie ich.

4. _____ Fast immer um sieben. Manchmal bringt mich meine Mutter mit dem Auto zur Schule. Sie ist Lehrerin und arbeitet auch in meiner Schule. Oft fahren wir zusammen um halb acht.

5. _____ Es geht nicht. Morgen schreibe ich einen Test in Bio. Von 17 bis 21 Uhr sitze ich also zu Hause und lerne. Am Freitag fahre ich nach Berlin. Es geht also auch nicht.

- A. Wann lernst du Englisch?
- B. Was machst du in deiner Freizeit?
- C. Wo ist denn das Biologiebuch?
- D. Wie lange machst du deine Hausaufgaben?
- E. Um wie viel Uhr gehst du zur Schule?
- F. Fährst du am Nachmittag nach Frankfurt mit?

Aufgabe 2.

Ordne bitte die Wochentage und Tageszeiten. *Uporządkuj dni tygodnia i pory dnia.*

_____/5 Punkte

A.

Montag, Freitag, Samstag, Donnerstag, Sonntag, Mittwoch, Dienstag

1. Montag 2. Dienstag 3. _____ 4. _____
 5. _____ 6. _____ 7. _____

B.

Morgen, Nachmittag, Vormittag, Nacht, Abend, Mittag,

1. Morgen 2. _____ 3. _____ 4. _____
 5. _____ 6. _____

Aufgabe 3.

Was machen die Personen heute? Ergänze die Sätze. *Co dzisiaj robią te osoby? Uzupełnij zdania.*

_____/5 Punkte

1. Tim _____ . (ein Buch lesen)
 2. Claudia und Max _____ . (fernsehen)
 3. Ich _____ . (Rad fahren)
 4. Alex _____ . (tanzen)
 5. Frau Braun _____ . (schwimmen)

Aufgabe 4.

Verwende die richtige Form des Verbs *haben*. *Zastosuj właściwą formę czasownika **haben**.*

_____/5 Punkte

1. Wann _____ ihr Zeit?
 2. Ich _____ am Montag Zeit.
 3. _____ du Lust?
 4. _____ Sie das Buch von Jonas?
 5. Max _____ eine kleine Uhr.

Aufgabe 5.

Was brauchst du? Unterstreiche den richtigen Artikel und ordne ein Nomen zu. *Czego potrzebujesz? Podkreśl właściwy rodzajnik i dobieierz jeden rzeczownik.*

_____/6 Punkte

Englischbuch ▪ Bleistift ▪ Lineal ▪ Schere ▪ Klebestift ▪ Ordner

1. Mathematik – Ich brauche **den/die/das** _____
 2. Kunst – Ich brauche **den/die/das** _____
 3. Informatik – Ich brauche **den/die/das** _____

Bibliografia

- Chudak S., Lernerautonomie fördernde Inhalte in ausgewählten Lehrwerken DaF für Erwachsene, Peter Lang GmbH, Frankfurt a. Main 2007
- Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, Wyd. CODN, Warszawa 2003
- Kizik-Badstübner C., Rozalowska-Żądło R., Uniszewska A. (wyd.), Sprachen lehren, Sprachen lernen. Nauczanie i uczenie się języków obcych, Wyd. UG, Gdańsk 2004
- Komorowska H., Metodyka nauczania języków obcych, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005
- Komorowska H., Programy nauczania w kształceniu ogólnym i w kształceniu językowym, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2006
- Komorowska H., Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego, Kontrola – Ocena – Testowanie, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2007
- Pfeiffer W., Nauka języków obcych. Od praktyki do praktyki, Wagros, Poznań 2001
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1019) wynikającej z Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.
- Rampillon U., Aufgabentypologie zum autonomen Lernen. Deutsch als Fremdsprache, Hueber Verlag, München 2000
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE)
- Zawadzka E., *Nauczyciele języków obcych w dobie przemian*, Impuls, Kraków 2004